

Nepriklausoma

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 3. (56-ji metai) 1996 m. VASARIO - FEBRUARY 6 d. DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS 7722 George St., LASALLE, Que., H8P 1C4 Tel: 366-6220. \$1.-

IVYKIŲ APŽVALGA B.N.

PAKĖLĖ BALSA RUSIJOS IR UKRAINOS ANGLIAI - KASIAI

Vasario mėn. 1 d., apie 1/2 milijono Rusijos angliakasių streikavo, reikalaudami atsiskaityti už neįmokėtą algą. Apskaičiuojant JAV doleriais, būtų 200 milijonų.

Streikavo apie 1 milijonas ir Ukrainos angliakasių skųsdamiesi, kad jiems neįmokėta 376 mil. dol. algų.

Rusijos, beveik pusės visų angliakasių, streikas dar ir tuo ypatingas, kad savaime pasisakoma ir prieš prez. Boris Jelcin'ą vyriausybę, nes antrojo jų streiko metu 1991 m. jis pažadėjo suteikti jiems pakankamai kasdieninių reikmenų ir kreipė ypatingą dėmesį į angliakasių gerbūvį. Angliakasių balsai anuo metu palengvino Boris Jelcin'ui laimėti prezidentinį postą. (Pirmą kartą sovietinėje istorijoje angliakasiai buvę streikavę prieš M. Gorbaciov'ą aplaidumą, nesirūpinant angliakasių būtiniausiais reikmenimis, kaip pav., muilo, ir neremontuojant kasyklų žlungančių įrenginių).

Skandžiausia visiems Rusijos darbininkams ir kitų profesijų darbuotojams yra tai, kad nesugebėta rasti ar suplanuoti paprastą būtiną - atsiskaityti už atliktą darbą!

Kazkur yra pinigų, kažkas jais operavo ir tebeoperuoja, bet ne demokratinės Rusijos naudai... O agitatoriai prisideda prie viliojimo į buvusį "darbininkų rojų", kuomet apgaulingu būdu, trūkstant pinigų, paprasčiausiai buvo jiems padauginti naudojamas - popierius! Spaustuvių mašinos pagal reikalą jų greitai prigaminavo. Tik visko to neįsaiškindavo "liaudžiai"... Dabar tenka kuopti tą košę.

Vasario 1 d. Boris Jelcin'as minėjo savo 65-ąjį gimtadienį. Reikia tikėti, kad užteko mineralinio vandens tosto, atsigavus po širdies negalavimų. Jis pažadėjo angliakasiams, pasirašęs dekretą, tuojau pat išmokėti \$127 mil. atsilikusių algų. Jo pagrindinis ekonominis patarėjas Aleksander Livšits'as pranešė, kad prezidentas išakė sudaryti skubų ir griežtą planą, kad būtų kas mėnesį išmokamos algos angliakasiams.

Angliakasių darbas būtinas, nes daugybė industrijos įrengimų kaip ir 60% Rusijos gyvenviečių naudoja anglis kurui.

Angliakasiai baigė 2-jų dienų streiką, o Unijos vadovai paskelbė, kad vyriausybei duodama 1 mėnuo laiko ištesėti pažadą. Kitu atveju - vėl streikuos.

Iš viso industrijos darbuotojams pažadėjo \$2 bil. išmokėjimo.

Prez. B. Jelcin'as paskelbė, kad ir streikuojantiems mokytojams, lėktuvų skrydžių kontrolieriams, kai kurių įmonių darbininkams bus taip pat sutvarkyti algų išmokėjimai. Šalia to - žadėta padidinti pensijas ir studentų stipendijas. Iš kur bus gautos tos milžiniškos pinigų sumos - nepaskelbta.

• **CEAUSESCU vagystė** - daugiau kaip 1 milijardą JAV dolerių patvirtino šiomis dienomis buvęs Rumunijos ministeris pirmininkas, dabar gerbiamas bankininkas Rumunijoje. Taigi - jau nuo seno sovietiniai grobimo metodai, veikė "anais" laikais, o šiais kai kieno dar neužmirštos pamokos.

PASITRAUKĖ LENKIJOS MINISTERIS PIRMININKAS

Sausio 25 d. pranešta iš Varšuvos, kad Josef Oleksy, pirmasis buvęs komunistas, tapęs Lenkijos ministeriu pirmininku, apkaltintas šnipinėjimu Maskvai. Tai jis daręs nuo 1980 m. iki užėmė ministerio pirmininko postą praėjusių metų kovo mėnesį.

Apkaltintasis bus tardomas karinių tardytojų.

J. Oleksy TV programos laidoje susinervinęs pranešė apie savo atsistatydinimą ir patvirtino, jog įrodysias savo nekaltumą, pasmerkę anot jo, "propagandą prieš jį, jo partiją ir koaliciją".

J. Oleksy, 49 m. amžiaus, pasisakė, kad draugavo su žmogumi, kuris, kaip vėliau paaiškėjo, buvo šnipu Lenkijoje. Tačiau, su juo draugavęs paprastai asmeniškai ir nežinojęs jį buvus agentu.

RANDAMI MASINIŲ ŽUDYNIŲ KAPAI BOSNIJOJE

AP/REUTER agentūrų žiniomis, atrastas masinių žudynių kapas, JT Žmogaus Teisių grupei kartu su Raudonojo Kryžiaus atstovais bandant surasti 27.000 dingusiųjų karo metu žmonių.

Apylinkės tarnautojų tvirtinimu ir Bosnijos kroatų karių pasisakymais remiantis, 1992 m. čia serbai buvo sušaudę suimtuosius gyventojus. Masinių kapų dabar pradedama surasti ir kitose vietovėse, kur gyventojai tvirtina, kad nužudytieji

musulmonai ir kroatai buvo sumesti į bendras duobes.

Karo nusikaltėlius išaiškinti ir identifikuoti nužudytuosius bus labai nelengva...

Ar kas kada apkaltins ir sovietų karo nusikaltėlius tarptautiniu mastu? Turbut - ne, nes jų tiek daug buvo! O tuo tarpu yra ne tik atkastų, bet ir identifikuotų nužudytųjų kad ir Baltijos valstybėse, kad ir Vilniuje, KGB "žygdarbių" duobėse, Tuskulėnuose... Bent į archyvus, nufilmavus, reikia sudėti.

PERTVARKYTAS KANADOS MINISTERIŲ KABINETAS

Kanados min. pirmininkas Jean Chrétien'as, sugrįžęs iš sėkmingos verslo kelionės po Azijos kraštus, taršis Kinijoje, Indonezijoje ir kt., paskelbė pertvarkymą federalinio ministerių kabineto.

Dėmesį atkreipia du nauji ministeriai - abu iš Quebec'o provincijos: Stéphane Dion - Tarpyvyriausybiniams Kanados reikalams ir Tarptautinio Bendravimo - Pierre Pettigrew. Abu, tikimasi, bus nauju ramsčiu Kanados federacijai. Kiti 4 kabineto ministrai paskirti į naujus postus: min. p-ko pavaduotoja Sheila Copps nuo Aplinkos Apsaugos - Istorinio Kanados Paveldo reikalams; Marcel Masse į Valstybės Išdorojimo, vietoje André Ouellet'o. Buvęs Darbo

min. Lucienne Robillard - dabar paskirta Imigracijos ministere (t.y. Pilietybės ir Imigracijos). PM Martin Cauchon - Quebec'o Apylinkių Industriniam vystymui.

Pertvarkytas ir papildytas federalinis ministerių kabinetas už savaitės žadėjo patiekti savo rekomendacijas planui, kaip sustiprinti Kanados vienybę ir išryškinti federalinės ir provincinių vyriausybių galimybes bei administracinius patobulinimus. Taip pat yra aišku, kad bus išnagrinėjamas įstatymų kumas galimo vienapusiško Quebec'o provincijos pareiškimo atsiskirti nuo Kanados.

NAUJASIS QUEBEC'O PREMIJERAS

Lucien BOUCHARD'as oficialiai paskelbtas Parti Québécois lyderiu sausio mėn. 27 d., o sausio mėn. 29 d., Quebec'o miestelyje įvestas provinciniame parlamente ministerių pirmininku - premjeru. "Assemblée National" rūmuose taip pat buvo pristatytas ir naujas ministerių kabinetas.

Trumpai atsisveikinta su buv. PQ lyderiu - Jacques Parizeau. Naujasis premjeras, atrodo, pradėjo galvoti pragmatiškiau negu dar neseniai buvusių rinkimų metu, kai dabar išsamiau susipažino su tikrąja Quebec'o legaline situacija ir finansiniu stoviu ir - gal - nepamiršo, kad, vis dėl to, pusė balsuotojų nenori skirtis

Praneša

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS:

Anketas paramai galima gauti TORONTE - KL Bendruomenės, Lietuvių Namų ir Fondo raštinėse. Taip pat anketos yra pasiūstos sekantiems Fondo įgaliotiems:

A. Augaitis - 500 Tailbot Rd., DELHI, ON, N4B 2A6; J. Mažeika - Site 220, Box 52, RR2 WASAGA BEACH, ON, L0L 2P0; A. Paškevičius, 1 Mill Hill Rd., NEPEAN, ON, K2H 2A6; E. Petrauskas - 394 Piccadilly Str., LONDON, ON, N6A 1S7; J. Pleinys - 84 Balsam Ave., S. HAMILTON, ON, L8M 3B3; dr. J. Sakalauskas - 17270 60 Ave., SURREY, BC, V3S 1T6; Br. Staškevičius - 667 Allard Ave., VERDUN, PQ, H4H 2C4; V. Vainutis - 24 Grandmont Crs SAULT Ste MARIE, ON, P6B 3V9; J. Vitas - 2 Hillside Dr., TILLSONBURGH, ON, N4G 2E5.

Reikalui esant, galima paskambinti arba faksuoti: 416 - 239 - 0995. Užpildytos anketos privalo pasiekti Fondo raštinę ne vėliau kaip š.m. KOVO mėn. 15 d.

Primenama, kad laikantis valdžios pareidymų, paramą galima duoti tik kultūriniais ir labdaros reikams.

Reikalų Vedėjas

A. GRICIUS IŠRINKTAS EUROPOS TARYBOS PAR- LAMENTO VICEPREZI- DENTU

Š.m. sausio 23 d. Lietuvos delegacijos Europos Tarybos (ET) Parlamentinėje Asamblėjoje vadovas Algirdas Gričius, kuris taip pat yra Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas, šiemetams išrinktas šio parlamento viceprezidentu, kurie renka-

mi vieneriems metams. Algirdas Gričius išrinktas pirmadienį prasidėjusioje 1996 metų sesijoje.

Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos prezidentė pirmadienį buvo išrinkta Vokietijos Krikščionių Demokratų ir Krikščionių Socialistų sąjungų narė Leni Fischer. Prieš ją pirmininku buvo ispanas Miguel Angel Martinez.

nuo Kanados.

Keistai nelogiškai skambėjo Lucien Bouchard'o arogantiški pareiškimai, kaip pav., kad Quebec'o provincija esanti valstybė, o Kanada - ne... Taip pat jo tvirtinimas, kad indėniškoji Quebec'o teritorijos dalis neturinti teisės eventualiai atsiskirti nuo Quebec'o ir norėti priklausyti Kanadai. Nenori, atrodo, prisiminti, kad ne tik "dvi tautos" kuria Kanados valstybę - ir visi piliečiai turi lygias teises balsavimuose.

Reikia tačiau pripažinti, kad tokia, ar panaši retorika sušvelnėjo, paaiškėjus kaip įsiskolinusi yra Quebec'o vyriausybė tiek valdant PQ, tiek ir liberalams. Pažymėtina, išlaidūs buvo visi ir vis plėtė biurokratinį tinklą.

Naujasis Premjeras žada deficitą sumažinti per pusę šiais metais ir apie \$1.25 bilijonų doleriais 1997-1998 metu laikotarpyje.

Quebec'o ekonomistai Montrealyje yra pasiūlę gerai apgalvotą programą, kaip pradėti gyventi pagal savo kišenę. Keletas idėjų: padidinti iki \$2 bilijonų "Hydro-Quebec" akcijų pardavimui; sumažinti 1/2 bil. dolerių verslo remimams; pakelti Quebec'o universitetų mokesčių už mokslą; nedirbantiems sumažinti pašalpas nuo \$6.000 iki \$4.000, ir kt.

Taip pat pataria atsiskirti liuksuso parlamente: nebeišlaikyti valdžios res-

Québec'o premjeras
Lucien Bouchard.

torano, atsiskirti kiekvieno parlamento pirmininko portretų tapymo (jie kainuoja kiekvienas apie 25.000 dol.); neberengti ištaigų, savaitinių kokteilių, įvestų Jacques Parizeau valdymo metu; atšaukti 100 limuzinų tarnybą su šoferiais, kuriais naudojosi ne tik ministrai, bet ir įvairūs, vyriausybei priklausančių įstaigų egzektuvai, bei aukštesnio rango darbuotojai. Siūlo atsiskirti naujaušio plano, kainuosiančio 13-14 mil. dolerių, skirto "Ecole Nationale d'Administration Public" pastatams Quebec'o mieste. Ši įstaiga turi nuomojamas patalpas.

/ nukelta į 2 psl...../

LIETUVOS TARYBA skelbia Lietuvos nepriklausomybę

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario m. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo taisyklę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimą rugpjūčio m. 18-23 d. 1917 metais, **skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratinius pamatų sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine VILNIUJE** ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d. 1918 m.
Lietuvos Tarybos nariai:
Dr. A. Basanavičius, K. Bizauskas, M. Biržiška, S. Bonalita, P. Dovydaitis, St. Kalys, P. Klimas, D. Malinauskas, V. Mikšas, St. Narutavičius, A. Petrušis, Dr. J. Šaulys, K. Šaulys, J. Šernas, A. Stulginskis, A. Smetona, J. Smilgevičius, A. Staugaitis, J. Valiokaitis, J. Vileišis.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Lietuvos
Taryba
1918 m.
Vasario
16 d.
Vilniuje
paskelbė
Lietuvą
Nepriklausomą,
Demokratinę
Respubliką.
Tarybą
sudarė
20 asmenų.

Antanas
Smetona
buvo
išrinktas
pirmuoju
Lietuvos
prezidentu.

Laisvės paminklas Kaune, Lietuvoje.

MININT HEROJIŠKĄJĄ SAUSIO 13-TĄJĄ - PENKTOSIOS BĖGTYNĖS

Jau gražia tradicija tapo 9 kilometrų kelio bėgtynės, pavadintos GY-VYBES ir MIRTIES KELIAS, pagerbiant ir minint 1991 m. SAUSIO 13-TĄJĄ žuvusius už Lietuvos laisvę Vilniuje.

Šiemet apie 1.000 jaunimo, vidutinio amžiaus ir senjorų, bėgo nuo Vilniaus Antakalnio kapinių iki Televizijos Bokšto. Vieni bėgo greičiau, kiti lėčiau, kaip kas galejo. Visiems bėgtynių dalyviams buvo įteikti Atminimo Medaliai, nemaža jų pagerbti ir prizais.

Iš Lietuvos Karo Akademijos dalyvavo 162 atstovai. Jiems įteiktas valstybinio "Lietuvos Radio ir Televizijos Centro" imonės prizas. Vyriausias amžiumi bėgikas, g.1919 m. gegužės mėn.30 d., Kaune, Bolešlovas Liulevičius apdovanotas Vilniaus miesto Kūno Kultūros, Sporto ir Turizmo Skyriaus prizų. Jis pastoviai, per 26-rius metus užsiima bėgimo sportu.

Plk. Alfonsas Bajoras - dalyvavęs visose 5-kiose Sausio 13-tosios bėgtynėse. Pirmą kartą, lyg senoviškame graikiškame maratone, atmintiną Sausio 13-tąją, 4 val.ryto jis bėgo nuo Parlamento Rūmų pavočių keliu į Kauną perduoti filmuotos informacijos apie tai, kas dedasi Vilniuje. Ir dabar bėgo su visu karių pulku Laisvės Prospektu į kalną. Jis džiaugėsi, kad bėgtynėse dalyvavo tiek daug jaunimo.

Jauniausieji bėgikai - 7 m. panevėžietis Vaidas Jocius ir 9 m. anykštėnė Lina Petrylaitė - gavo Lietuvos Bėgimo Mėgėjų Asociacijos prizus.

Pasibaigus bėgimui, šio renginio vadovas Romas Bernotas Televizijos Bokšte sulaukęs visų bėgikų, pritardamas gitara dainavo kitų ir savo sukurtus poezijos posmus.

Bendrai, Lietuvoje esama apie 150 bėgtynių renginių.

MASKVOS LIETUVIAI IRGI MINĖJO SAUSIO 13-TĄJĄ

Šios istorinės dienos rytmetį daugelis Maskvos lietuvių susirinko Šv.Liudviko bažnyčioje, kur vyko atminimo Mišios. Iš ten suėjo į Lubiankos aikštę prie Akmens, kur Raudonojo teroro aukoms uždegti žvakutės ir padėjo gėlių jų atminimui.

Minėjimo dalyviai susi-

rinko po to į Lietuvių Kultūros Būstinę. Tylos minute pagerbė žuvusius už Lietuvos laisvę, dalijosi anų įvykių prisiminimais: kaip gaudė kiekvieną žinią iš Lietuvos ir kaip Maskvos Aukštųjų mokyklų mokslininkai ir studentai pasisakė už laisvę siekiančią Lietuvą ir plačiuose Sibiro plotuose!

ĮAMŽINS LAISVĖS GYNĖJĄ
VILNIUJE, prie Technikos Universiteto bus atidengta paminklinė lenta buvusiam šios aukštosios mokyklos elektronikos fakulteto studentui Ronaldui Jankauskui, žuvusiam tragiškąją ir herojiškąją 1991-ųjų Sausio 13-ąją prie Televizijos Bokšto.

UŽ NUOPELNUOS LIETUVAI

Lietuvos karių dienos proga, 1995 m. lapkričio 23 d. Lietuvos Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius apdovanojo Garbės raštu dr. Algirdą Kanauką "Už nuopelnus Lietuvos Respublikos krašto apsaugai". Raštą iškilmingai jam įteikė generolas Jonas Andriškevičius specialaus susirinkimo generaliniame štabe metu.

Generaliniame štabe dr. A. Kanauka darbavosi karių ryšių skyriuje nuo 1994 m. pradžios, prisidedamas prie santykių puoselėjimo su užsienio kariuomenių vadovybėmis - raštu, telefonais ar asmeniškai dalyvau-damas posėdžiuose bei susitikimuose su užsienio kariškiais.

NELEGALŪS IMIGRANTAI

Per Lietuvą dar vis bando keliauti nelegalūs imigrantai, tikėdamiesi pasiekti Vakarų, o kai kurie ir "įsitaisyti" Lietuvoje.

Šiuo metu yra sulaikyti 404 tokie asmenys ir jie Lietuvos vyriausybei kainuoja apie 3000 litų dienai. Tai tvirtina Stanislovas Stančikas-Vidaus Reikalų Ministerijos pasienio policijos departamento vedėjas. Imigrantų aprūpinimas yra toks pat kaip ir Lietuvos kariuomenės naujokų.

● KAUNO Miesto Savivaldybė sausio mėn. 10 d. apdovanojo gražiausiai papuošusius medį Laisvės Alėjoje didžiulėmis dėžėmis saldainių. Juos parūpino buvęs Kauno konditorijos fabrikas "Kraft Jacobs Suchart".

Gražiausiai buvo papuoštas "Saulės" Gimnazijos medis. Antrą vietą laimėjo VI-osios Vidurinės

MIRĖ RAŠYTOJAS EDUARDAS CINZAS

Š.m.sausio mėn. 20 d., Briuselyje, Belgijoje mirė žinomas prozaikas Eduardas Cinzas, 71 m., po širdies operacijos.

Belgijoje gyveno nuo 1947 m.

Buvo gimęs Rietave, Kretingos apskr.

Pasižymėjo geru savo aplinkos pažinimu, personažų nekasdienišku, psichologiniu įžvalgumu. Jo kalbos stilius literatūriniai puošnūs, veikėjai - rafinuoti, gerai pinama intriga.

Romanas "Brolio Mykolo Gatvė", 1972 m.gavo Lietuvos Rašytojų Draugijos premiją; "Raudonojo Arklio Vasara", 1975 m., kaip ir "Mona", 1981 m., buvo apdovanoti Lietuvos Akademinių Sambūrio Montrealyje literatūrine Vinco Krėvės premija. 1981 m. novelių rinkinys "Spąstai" buvo išleistas Vilniuje. 1984 m."Sventojo Petro Šūnynas", išleistas "Ateities" Literatūros Fondo.

Skelbiama, kad yra paruoštas rankraštys naujausias romanas.

Mokyklos moksleiviai, III-50-tosios Vidurinės Mokyklos mokiniai.

Saldainiais buvo pavaišinti ir visi 17-kos dalyvavusių mokyklų mokiniai. Saldainių gavo ir Vaikų Darželio "Žiogelis" jauniausieji konkurso dalyviai.

NETEKOME DAILININKO ALFONSO DARGIO

Vokietijoje, Friedrichshaffen'o mieste, sausio mėn. 13 d. mirė žymus lietuvis dailininkas Alfonsas Dargis.

Tapytojas ir dekoratorius, 1936 m. buvo baigęs Kauno Mėno Mokyklos dekoracijų studiją (pas dail. Ušinską ir Ad.Smetoną). 1936-40 m. studijavo teatro dekoracijų meną Austrijoje, Vienos Mėno Akademijoje pas prof.E.Pirchan ir J.Gregor. 1940-1951 m. dirbo teatro scenos dekoratoriaus pareigose Vokietijoje,Berlyno Schiller teatre (asistentu) ir kituose 5-kiuose teatruose, jų tarpe ir Hannover'yje.

Yra dalyvavęs daugelyje parodų Baltijos kraštuose, Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, JAV. Jo darbai yra išsigilę Museum of Modern Art New York, Philadelphia Art Museum, University Art Museum of Delavare, Nebraskoje ir Rochester'yje.

1946 m. buvo išleides iliustracijas "Lietuvių Vestuvių Papročiai".

Jo darbai pasižymi gilia ekspresija, yra originalūs savo stiliumi ypač spalvotuose medžio režiniuose, kur suvedama grafinė technika ir tapybiniai sprendimai.

● JONAS URKA, didžiausias Lietuvos Akcinio Inovacinio Banko (LAIB) skolininkas (100 mil. litų), įvykus banko krizei, atgulė ligoninėn. Sausio 16 d. jis buvo išleistas pakankamai sutvirtėjęs, kad galėtų dalyvauti apklausinėjimuose.

AKCIJOS "KGB ARCHYVUS I ŠVARIAS RANKAS" PAREIŠKIMAS

priimtas Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungos Konferencijoje, 1995 m. gruodžio mėn. 16 dieną.

Sukako dveji metai, kai 1993 m. gruodžio 11 d. buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai pradėjo protesto akciją "KGB ARCHYVUS I ŠVARIAS RANKAS", prieš LDDP kėsinimąsi testuoti okupacijos metais KGB vykdytą laisvės kovų istorijos klastojimą. Akcijoje jau dalyvavo daugiau nei 10.000 žmonių iš visų Lietuvos kampelių. Ši Lietuvoje dar neregėto masto akcija padėjo apsaugoti dešimčių tūkstančių Lietuvos patriotų pasiaukojančios kovos, patirtų kančių, pralieto kraujo ir paaukotų gyvybių istoriją liudijančius dokumentus nuo tyčinio klastojimo ar net sunaikinimo grėsmės.

Širdingai dėkojame visiems akcijoje "KGB ARCHYVUS I ŠVARIAS RANKAS" dalyvavusiems politiniams kalinėjams ir tremtinėjams, kurie, nepaisant visų patirtų negandų ir nepriteklių, atliko svarbią šiandienos pareigą - laisvės kovų atminties išsaugojimo darbą.

Tvirtai pareiškiame, kad tęsime protesto ir KGB archyvų saugojimo akciją, kol valdančioji LDDP pašalins savo statytinius iš Lietuvos gyventojų genocido tyrimo centro vadovybės (pirmiausiai V.Skuodį) ir būsimę tikri, kad mūsų kovą ir kančias liudijantys dokumentai yra saugūs.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

/.....atkelta iš 1 psl./

.....A P Ž V A L G A

Premjeras L.Bouchard'as į savo ministerių kabinetą įvedė 10 naujų, o 5 buvusieji pasitraukė.

Premjeras Lucien Bouchard'as patvirtino, kad šiais metais nebus jokio referendumo nei rinkimų, o vien koncentruojamasi sutvarkyti provincijos biudžetą ir finansus. Po to? - tai visiems keliantis rūpestį, klausimas.

● Galų gale lietuviams Kanados piliečiams bei kitiems kanadiečiams vyksiant į Lietuvą 90-čiai dienų, nereikės vizos. Tokia privilegija jau prieš 2 metus buvo suteikta JAV ir Australijos piliečiams.

Daug pastangų dėl tokių (ypač lietuviams) bevizinių privilegijų suteikimo teko padėti išeivijos atstovams ir logiškiau galvojančioms lietuviams Lietuvoje.

LATVIJOJE

● Bendras nusikaltimų skaičius 1994-95 m. sumažėjo 4.5%.

Ekonominis nusikaltimų skaičius, palyginant su praėjusiais metais - pakilo 266, viso 998.

● JAV nusikaltimų tyrinėjimo FBI istaiga sukvietė tarptautinę konferenciją Budapešte, vasario mėn. 18-23 d.d., išnagrinėti BALKAN BALTIJA (buv. didžiausio privataus banko) Latvijoje sužlugimą.

Konferencijoje dalyvaus advokatai, finansų specialistai ir profesionalai tyrinėtojai.

ESTIJOJE

Tiit Kohv, ištraukė iš degančio automobilio, įvykus susidūrimui, Lietuvos karo atasė kpt. Gintarą Bagdoną.

Prez. Algirdas Brėzauskas jam įteikė "Gyvybės Gelbėtojo Kryžių už ypatingą saunumą ir narsą" gelbstint kapitoną.

● MAŽIAUSIA INFLIACIJA BALTIJOS VALSTYBĖSE per 1995 metus - LATVIJOJE, didžiausia - LIETUVOJE.

● BRANGIAUSIAS pragyvenimo lygis RUSIJOJE pagal 1995 m. pabaigos duomenis - buvo JAKUTSKE ir MAGADANE (prisiminti, kad nebebuvo dirbančių vergų...), PIGIAUSIAS - Iljanovske ir Bielgorode. Maskvoje ir St.Petersburge - VIDUTINIŠKAS.

● 1996 m. LIETUVOS kariai dalyvaus 14-oje Partnerystės pratybų. Dvejos vyks Lietuvos teritorijoje: JAV ir Lietuvos Taikos Palaikymo pratybos "Gintarinis Slėnis 96" bei Danijos, Lenkijos ir Lietuvos pratybos "Gintarinė Viltis 96".

2 psl.

Lietuvoje

TEISININKAS TEIGIA, KAD PREMJERO KALTĖ IRODOMA

Seimo narys (TS) teisninkas Vidmantas ŽIEME-LIS sausio 22 d. spaudos konferencijoje Vilniuje patvirtino, kad buvo susisiekęs su generaline Prokuratūra dėl Lietuvos Premjero ir Vidaus Reikalų ministro veiklos sąryšyje su indėlių machinacija Lietuvos Akeiniame Inovacinia-me Banke (LAIB).

Išvadoje V. Žiemelis pasisako, kad tokia jų veikla gali būti kvalifikuojama "kaip kyšio ėmimas arba bendradarbiavimas, pagrobiant turtą". Kai kurios tyrimo detalės rodo, kad Vidaus Reikalų min. Romas Vaitekūnas terminuoto indėlio sutartį su LAIB tarybos pirm. Eugenijum Verbaičiu sudarė spalio mėn. 13 d., kurios terminas turėjo baigtis balandžio mėn. 1 d. Todėl teks nustatyti, kas pataisė sutarties pabaigos terminą į gruodžio 8 d., kad atsimdamas indėli, ministras galėtų gauti palūkanas.

V.Žiemelio teigimu, premjeras Adolfas Šleževičius neteisėtai gavo 20,000 litų, nes jam bankas mokėjo didesnes, negu buvo galima, palūkanas. Vietoje leistų 27% jis gavo 32% metinių palūkanų. Tai prilygsta arba kyšio ėmimui, arba bendradarbiavimui grobiant turtą.

LITIMPEX ir LAIB bankų bylų tyrimas vykdomas, bet per du mėnesius, kaip buvo planuojama, nebus baigtas. Gen. Prokuroras Vladas Nikitines pranešė, kad darbo apimtis labai didelė, yra eilė neatliktų revizijų, ir nustatyti datą bylų tyrimo pabaigos, neįmanoma.

Jis pabrėžė, kad bankų vadovybės veiksmai neatsakingi, išduodant paskolas be garantijų (tai tik parodo, kokie nemokšos ūlbiai apsiėmė valdyti bankus! Red). Tai būtų viena priežastis, sakė Gen. Prokuroras. Lietuvos Bankas neatlikęs pilnai savo pareigų, ir todėl krizė susikomplicavo. Jis taip pat priekaitavo Seimo Ekonominų Nusikaltimų Tyrimo komisijai, kuri perduoda "filtruotą informaciją", o Valstybės Saugumo Departamentas "nepateikia išankstinės informacijos".

AR VALDŽIA IŠ ANKSTO ŽINOJO APIE BANKŲ KRIZĘ?

Sausio 21 d. Seimo narys Kęstutis Jaskėlevičius pasisakė, kad bankų krizę Lietuvoje suorganizavo viena iš kelių "finansinių pramoninių grupuočių, turinti nemažą įtaką valstybės institucijoms ir bankams". Spaudos konferencijoje jis pareiškė, kad apie būsimą krizę žinojo visi pagrindiniai valstybės pareigūnai. Prieš savo valią buvo įtrauktas ir prez. Algirdas Brazauskas, kuriam, anot K. Jaskėlevičiaus, buvo teikiama "tendencinga dezinformacija".

K. Jaskėlevičius išstojo iš LDDP pernai. Jis tvirtino, kad bankų krizės organizatoriai siekė sužlugdyti Lietuvos Akeinio Inovacinio Banko (LAIB) ir LITIM PEX Banko susijungimą, kuriant (dar vieną! Red.) jungtinį Banką, nes toks galėtų greitai išvystyti valstybės finansų rinkoje".

K. Jaskėlevičius atsisakė atsakyti į klausimą, kuri finansinė grupė organizavo bankų krizę.

● Premj. Adolfas ŠLEŽEVIČIUS pareiškė, kad į Vilnių atvykus Tarptautinio Finansų Fondo ir Pasaulio Banko atstovams, jų pagalba bus bandoma reabilituoti 1996. II.6

ti bankus. Jis tvirtino, kad "visi mūsų nutarimai bus daromi tik su jų (WB ir IMF) pritarimu, nes tik jie gali mums suteikti didžiulę pagalbą".

Susiprato, kad reikia specialistų, o ne kažin kokių "improvizatorių" ar sukčių tvarkant bankus... tik kodėl taip ilgai delsta???

PREZIDENTAS KRITIKAVO TEISESAUGOS VEIKLĄ

Vilnius, sausio 24 d. (BNS)

Prez. Algirdas Brazauskas antradienį Seimui pateikė rezoliucijos projektą, pagal kurį iš pareigų atleidžiamas Lietuvos Banko valdybos pirm. Kazys Ratkevičius. Apie 6 val. vakaro Seimo nariai balsavimu patvirtino šią rezoliuciją.

Ivertindamas Ratkevičiaus veiklą prezidentas konstatavo, kad banko vadovas geravaliskai ejo savo pareigas, bet kad "tokioms problemoms" kaip Lietuvos banko, reikėjo daugiau ryžtingumo. "Negaliu pasakyti, kad Kazys Ratkevičius ką blogo padarė", pareiškė prezidentas, įteikdamas jo atsistatydinimo rezoliuciją ir jo vieton paskirdamas Joną Niaurą, Lietuvos Banko valdybos vicepirmininką. "Norėčiau (Ratkevičiui) padėkoti už atliktą darbą, bet negaliu jam dėkoti už tai, kas lieka nepadaryta", kalbėjo prezidentas. Atsistatydinimo raštą Ratkevičius įteikė prezidentui sausio 8 d.

Prezidentas taip pat griežtai kritikavo Vidaus reikalų ministeriją bei kitas teisės saugos institucijas už jų neveiklumą iš vienos pusės ir už per didelį veiklumą, kai šis neatitiko aplinkybėms, tuo padidinant bankų krizę. Šimtai milijonų litų buvo išsvaistyti, ir kažkas su jais padarė - kur buvo teisės saugos įstaigos tuomet? - klausė prezidentas.

Prezidentas pasmerkė policiją už Lietuvos Akeinio Inovacinio Banko ir Litimpex banko vadovų areštavimą. Šie veiksmai, anot prezidento, nepadidino Lietuvos teisės saugos įstaigų, Užsienio reikalų ministerijos ir pačios Lietuvos prestižo pasaulio aktyse. Tokius dalykus pirmiausia reikia aptarti ir paskui civilizuotai vykdyti, nesistengiant atrocyti taip baisiai veiksmingais, pažymėjo Algirdas Brazauskas.

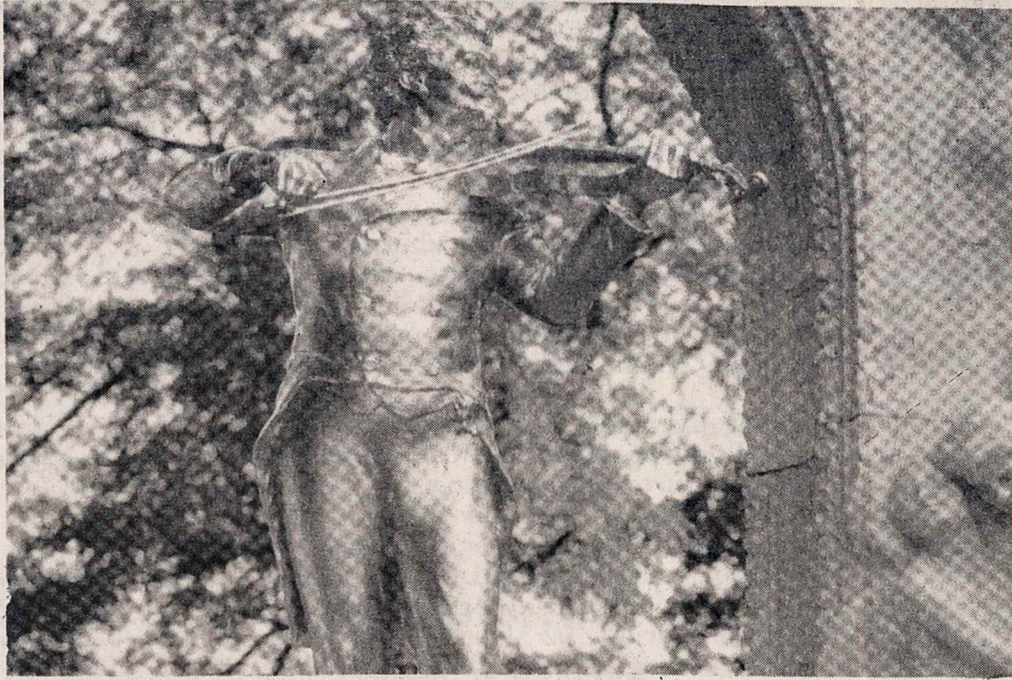
Lietuvos vadovas taip pat prašė, kad Seimas, "ne-eikvodamas žodžių", gelbėtų bankus valstybinėmis lėšomis. Anot prezidento, linksniaivimas, kad bus paaukojami šimtai milijonų iš biudžetinių lėšų, ar klau-sinėjimas kas tai apmokės - mokesčių mokėtojai ar biudžetas - tai tik žodinės diversijos. Komercinių bankų gelbėjimas valstybinėmis lėšomis tebūna įrašomas į Seimo darbotvarkę tik kraštutiniais atvejais, jis pažymėjo.

● Rašytojo MARIAUS KATILŠKIO atminimui PAS-VALYJE yra įrengtas kambarys viešojoje bibliotekoje. Ten jis buvo dirbęs nuo 1949-tųjų metų iki pasitraukimo į Vakarus. Trejus metus yra buvęs šios bibliotekos vedėju, o dabar ši vieta yra pasidariusi svarbiausiu apskrities kultūros židiniu.

● Lietuvoje vairuotojas, kurio kraujuje bus rasta daugiau negu 0.4% alkoholio, bus laikomas nusižengusiu įstatymams, ir nubaudžiamas. Ministerių Taryba šią nuostatą patvirtino ir 1996-tiems metams.

Tokio nuostato pratęsimui nereikėtų gaišinti laiko, nes jis bus visą laiką aktualus ir naudingas!

Sudieu, Senute Europa!..

Johan Strauso paminklas Vienoje

Kiekvienas savaip grumiasi su senatve, nors dažniausiai ta kova beviltiška. Bet kol dar protas nevisai aptemęs, smegenys nesukalkėję, ir šanariai paklusnūs, viena priemonių tą geibimą pristabdyti yra pasikrauti karts nuo karto baterijas naujais išpūdziais, reginiais, pergyvenimais, nusikratyti rutinos rūdžių višnagės kraštuose, apie kuriuos kadaise svajota. Žodžiu - imt ir pakeliaut.

Nelaimė toji, kad ir tam reikia jėgų. Ir nemažai. Nevisai patartina braukti sava ar samdyta mašina, ir kankintis, kur surasti nakvynę, aikštelę mašinai, restoranėli, ir t.t. Išimtim lieka tūrai, ar kitaip prancūziškai juos vadina "organizuotos kelionės". Tokio tipo kaip: "Jei šiandien antradienis, tai mes Belgijoje". Kada sugebam per 16 dienų apskrieti kokią dešimtį kraštų ir 17 miestų niekur ilgiau neužsibūnant, neturint laiko aplankyti nei muziejų, nei operų, nei naktinių barų ar viešnamių.

Tokią strimagalvišką prasiblaškę pasirinkom ir mudu su Monika, iš anksto numanydami, kad pavargti pavargsim, bet taip pat pamatysime neįspasakytai daug. Ir neklydome.

Mūsų kelionė prasidėjo Londone, kurį seniai troškome pamatyti. Po to, išvydę garsiuosius Doverio kalkakmenio paplūdimius, perplaukę La Mansą, atsidūrėme Prancūzijoje, Calais uoste. Pravažiavę nuobodžias Belgijos ir Nederlandijos (Olandija, pasirodo esanti vos viena to krašto provinciją) lygumas, atsidūrėme Eindhoven'e, niekuo nesižyminciam miestukyje. Iš ten skuodėm per Šiaurės Vokietijos plynės iki pat Berlyną.

Per pusdienį spėjome su juo susipažinti; po pietų turėjome trumpą, bet pamokančią iškylą į Potsdamą - sovietų nuskurdintą, nualintą neatpažįstamai, miestelį, nors Sans Souci rūmai atrodo nėra buvę sovietų kariaunos nuniokoti. Gide pasakojo bausius dalykus apie tų igulų naujokų buitį.

Maloniausia kelionės staigmena buvo matyti priekeltą iš griuvėsių Drezdeną su savo Zvingeriu ir rokokška puosnybe, vos vos atspėjama, bet taip paveikią filme "Slaughterhouse Five". Iš ten atsimušėm į karo nelaimių nepatyrusią, Dievui dėkui, Pragę.

Iš jos kelias vedė pro Brno miestą į Slovakiją ir jos sostinę Bratislavą. Temstant pasiekėm Budapeštą. Ji apžiūrėję, sekanti rytą popietę, nusibeldėm į tautoailės meistrų miestelį Szentendres (Saint André - mūsų šaliai - "Šventdubreg"). Ir kitą dieną dar vis sukiojomės po Vengriją, apžiūrėdami Balatono ežero, vadinamosios Madjarų jūros, pakrantes.

Austrijos sostinėje Vienoje sustojome visai dienai. Pasinaudojome galimybe papildoma ekskursija aplankyti Schoenbruno rūmus ir Praterį. Pervaziavę išilgai visą Austrijos Dūnojaus slėnį, atsidūrėme Zalcburge. Popietė buvo skirta laisvam žioplinėjimui po miestą ir ta proga aplankėme tikrai nemokėsiškai sutvarkytą Mocarto muziejų; po to malėmės su panašia į mus mulkių minia miesto gatvelėmis. Tik kelias minutes prieš išvažiuojamą aptikom vieną tarpvartęj skelbimėlių su tautinės juostos užuomina, pranešanti, kad kažkur esanti Lietuvos dailininkų darbų parodėlė! Nebuvo kada ten nulėkti, juo labiau, kad jau buvo po šesiu.

Sekancią dieną stabtelėjome, aplenkę užuolanka Miuncheną, Niurnberge, vakare privaziuodami nakvynėi iki tol negirdėtą - neregėtą Fridrichsdorfa, netoli Frankfurto a.M. Paskutinę kelionės dieną paleidome važinėdami Pareiniu, paskui nuostabių Mozelio slėnių. (Teko netgi palaukyti valandėlę menką Reinu ties Loreley kalvele). Trumpai buvom stabtelėję Tryro mieste, kuris yra išlaidų romėnų gadybės pastatus - triumfo arką, vadinamą Porta Nigra. Vėlai vakare (viena bendrakeleivė begėdiškai vėlavosi į autobusą ir mus užgaisino), atsidūrėme Briuselyje.

Savaime aišku, liekiant tokiu tempu prireikia laikytis tam tikros drausmės, nekaltant apie sugebėjimus atlikti nuolatinius lagaminų išsipaikavimus ir pakavimus. Rutina dažniausiai ta pati. Pažadinti skambučio 8:30 val. privaliu išnešti iš koridorių lagaminus prieš 7 val. Tada pusryčiai, kartais kuklūs (Continental: bandelė su "marmeliade") kartais padorūs vaisių stalo tipo. Viešbučių savininkai dabar taip išgudrėjo, kad priverčia kai kuriuos klientus pasigaminti tuos pusryčius patiemis. Pasišildyti tirpstancią kavą kambarielyje. Kiti netgi bandeles su uogiene atneša iš vakaro.

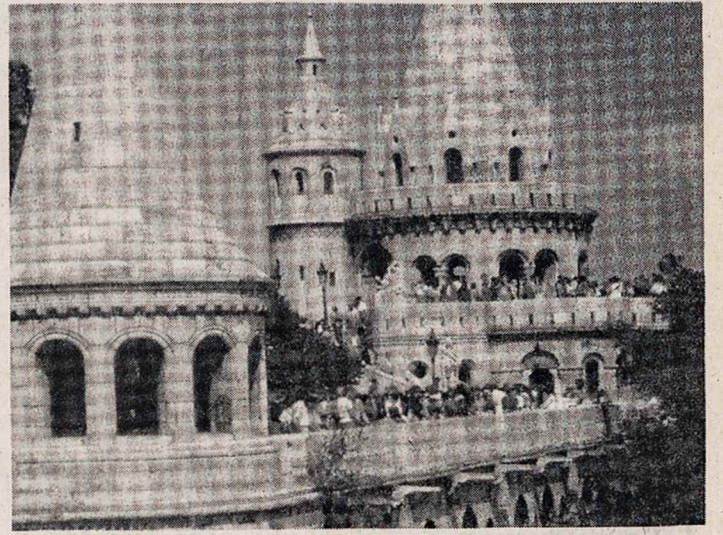
7:30 val. jau marš - autobusai ir pirmyn autostrados link. Kas be ko, nuolatos pasitaiko vėlavimosi. Tuos dalykus vėta turėti omeny ruošiantis mesti į panašią avantiūrą.

Turistinės brošiūros, kaip žinoma, piešia tokias išvykas pastelinėmis spalvomis. "Ir taip romantišku keliu, betraukiančiu per 'Sound of Music' peizažą, pasiekiam pro Salzkammergut ežeryną, Mocarto gimtinę - Zalcburgą", rašoma vienoje jų. Tų ežerėlių tikrai būta, netgi dviejų ir tikrai nuostabių, buvo visokių alėjų, ant kurių medžių galėjo karstyti filmo Trapp šeimos vaikučiai, bet jau ta Mocarto gimtinėlė - neklauskit, kokia klaidi skylė!!

Iš viso tas turistines brošiūras reikia išskaityti ypatingai atidžiai. Jose nepagaillina išpūdzinių vietovauzių, naudojantis formule "pro" arba "pakeliui": Pro Miuncheną pasiekiam... "Dabar esame pakeliui į Morevijos sostinę Brno, išgursėjusią savo Spielbergo pilim". Visa tai reiškia

Daugiau Nesimatysim

Vytautas A. Jonynas

Budapešto bastionas

žmonių kalboj, kad pro visas tas grožybes bus šaunama pro šalį, nē nestabtelėjus jų aplankyti ir apžiūrėti. Nėgana to, net ir tada, kada sustojama, brošiūroj numatytoje poilsio vietoje, nėra užtikrinta, kad viešbutis rasis miesto centre. Dažniausiai bus apsisotą toliau, priemiesčiuose ir gidas ilgai aiškins kaip nusidangenti centran autobusais ar požeminiu traukiniu.

Tai viena kelionių biuro sukybių, bet jų esama ir daugiau. Turistiniame lankstinuke sąžiningai pažymimos visos galimos, siūlomos ekskursijos, vėliau su jų kainomis, tarifu. Ko nepasakoma keleiviui tai, kad neretai be tų ekskursijų nėra visai laiko susidaryti sau vaizdą apie tą miestą (Berlyną ar Vieną).

Kai kada išvykos, kaip pav., į Praterį, o ypatingai vakarinės pramogos - tautinių šokių ansamblių koncertai, linksma vakariai, klausantis Štrauso valsų ar čigonų smuikų, yra paprasčiausiu lupikavimu.

Žinoma, kelionių kompanija kompanijai nelygi. Nevisada apsimoka (agentas mus perspėjo ir mes jam amžinai dėkingi) būti sykšiam ir užsirašyti į mažai žinomas vietoves tūrą. Kelionė autobusu su atokvėpiais išsistutinti ir išmaukti stiklą ala, žinoma, visados daugiau mažiau panaši viena į kitą. Ypatingai gal Vokietijoje, kur leidžiama mašinoms skusti autostrada 120 km. į valandą greičiu. Rodos, nieko čia gudraus nesugalvosi. Šoferiui reikia pasiekti dienos tikslą, nustatytą valandą, pramantant užsikimšimus įvažiuojant į miestus, jam reikia apskaiciuoti kiek teks sugaišti pasieniuose erzeliuojantis su muitininkais. Nors dabar Europa suvienyta ir prie sienų pervaziavimo punktų nebereikia stoviniuoti valandomis, kaip anksčiau, bet gaisatis visados galima. "Prancūzų policijos elgesys niekad neatspėjamas" - aiškino mūsų vedlė ūta. Ir iš tiesų - išvažiuojant mums iš Calais uosto ribų, nervingas prancūzas pasienietis susirinko visus pasus ir ilgokai, dievaži, ko su jais krapstėsi, nežiūrint kad mes dūmėm iš Prancūzijos lauk. Taip tuo metu prancūzus buvo apėmusi teroristų baimė.

Faktinai gidės padėtis, galbūt, dar kur kas komplikuo-tesnė. Nėgana pramatyti stabtelėjimus kas dvi valandas (tiek apytikriai atlaiko senukų pūslės), ne visos pakelės užkandinės ar pinigų keitimo kontoros vienodos, ne visi tie postovio "taškai" randasi išpūdingoje gamtos aplinkoje. Tik ilgėliau pavažinėtas turistai ima susivokti kaip nuodugniai kelionių biuras, gidų dėka, yra ištyrinėjęs maršrutą teikiamas galimybės. Viena tokio trumpo stabtelėjimo vieta buvo, pavyzdžiui, ant kelvelės netoli Würzburgo. Absoliučiai zavi, nes apacioj dunksojo miestas, švytėdamas saulėlydyje tolimojo seno vienuolyno rūmais. Gidei buvo puki proga nupasakoti jo istoriją. Neįtikėtina, bet šiame mieste buvo susimetę viduramžiuose airių vienuoliai, anuomet šviesiausi protai Europoj, ir čia faktiškai įsteigtas pirmasis Vokietijos universitetas!

Kartais, netgi sukiojantis miesto gatvelių maišatyje, galima gero šoferio ir gidės dėka, pamatyti kur kas daugiau, nei vežiojamam žmogėnų, kuriems turistų smalsumas nē motais. Tą mes patyrėme, sakysim, Briusely, kada šoferis belgas Marcel, visai nardė autobusą, idant mes išsivežtumėm palankų išpūdį apie sostinę.

Trumpai tariant, tūro pasisekimas nepaprastai stambia dalimi priklauso nuo gido/gidės kompetencijų, jų apskaitymo, sugebėjimų plėsti nepastebimai keleivių dvasinius akiračius ir gal už vis labiau, - paslaugumo. Jų dovanos - duoti patarimus, kur apsimoka/ neapsimoka keisti pinigus, kur pigiai "sušveisti" pavakarius, apsistojus viesbutyje - neužsisukti televizijos kanalų, rodančių pornofilmus, skambinti iš viesbučio į užjūrius, nekimšti į kišenes pusryčiams išsklotų gėrybių, nesinaudoti viesbučio skalbyklos patarnavimais, ir t.t.

Mūsų gidė ūta, vokietukė iš Hamburgo, buvo šiuo atžvilgiu ideali vedlė ir auklė. Kaip paminėsim vėliau, Vokietija apstulbino mus savo meistriškais sugebėjimais atstatyti per penketą metų griuvėsius, dūlėjusius pusę šimtmečio nevekšų sovietų plėšiamam krašte istorinius paminklus, istitus kvartalus. Tai tikras stebuklas! Bet man ėmė dingotis, kad nemažesniu stebuklu yra naujoji vokiečių karta, kurios atstove buvo ūta. Jos paaiškinimuose nebuvo visiškai šovinizmo, nors jai teko neišsveigiamai paminėti ir paskutinįjį Kaizerį, ir Hitlerį, ir Slovakijos atsiskyrimą nuo Čekijos. Visus tuos dalykus ji stengėsi papasakoti objektyviai, neretai su sąmojaus įtarpais, dažnai su nenusilepiama pagarba mažoms tautoms: vengrams, slovakams, čekams...

Ta prasme mūsų iškyla, kurią pramanėm kaip "užsifundijimą" dar vienos povestuvinės kelionės, ilgai nūi darėsi studijine išvyka. (bus daugiau)

● Anglų poetas Miltonas kartą buvo paklaustas:
- Ar žinote, kodėl karalius gali karūnuotis būdamas keturiolikmetis, o vėsti tik sulaukęs aštuoniolikos?
- Tai visiškai suprantama, - atsako poetas, - juk šalį valdyti žymiai lengviau negu moteri.

* Tą naštą, kuria pats pasirinkai, neši nejausdamas. (anglų);

* Pinigai - geras tarnas, bet blogas šeiminkas(anglų)

Raš. LIUDO DOVYDĖNO SUKAKTIS

Žinomas prozininkas, gyv.JAV, šventė savo našaus gyvenimo jubiliejų. Buvo paminėtas spaudoje ir Lietuvoje.

Gimė 1906 m. sausio mėn. 1 d., Rokiškio apskr., Panemunio valsč., Trumpiško viensėdyje. Prozaikas, žurnalistas, rašęs "Karyje", "Sekmadienyje", "Trimitė" ir kitur.

Pirmasis apysakų rinkinys pasirodė 1931 m., "Cen žuogs Leista". Po to pasižymėjo feljetonais, apysakomis, romanais. 1932 m. apysakų rinkinys "Buvo žmogus Be Kojų", po dviejų metų pasirodė dviomis romanais iš Lietuvos kaimo mokytojos gyvenimo, dar nepaliesta ano meto lietuvių literatūroje tema, "Ieškau Gyvenimo Draugo", o 1936 m. - "Broliai Domeikos", už kurią gavo valstybinę literatūrinę premiją, subrandinęs savo stilių.

Knyga susilaukė didelio dėmesio ir pasisekimo, buvo išversta vėliau ir į anglų kalbą (1976 m.).

Pasitraukęs į Vakarus dėl sovietinės okupacijos, išliko kūrybingas ir parašė, 1949 m. atvykęs į JAV ir apsigyvenęs Scrantone, Pa.

Pažymetini leidiniai: "Užrašai" 1943 m., iš DP stovyklinio gyvenimo - "Žmonės Ant Vieškelio" - 1940 m., "Per Klausčių Ulytėlę" 1952 m., po dviejų metų - "Naktys Karališkioose". Pažymėtinos literatūrinės pasakos rinkinyje "Karaliai ir Bulvės" 1973; novelių rinkiniai "Paširpo Mano Velnias" 1974 m., ir "Vasaros Vidudienis" 1979 m. bei eilė straipsnių, feljetonų, atsiminimų ir kt.

Kai kurios apysakos išverstos į latvių, estų, suomių kalbas.

Ištrauka iš BROLIAI DOMEIKOS

Brolių Domeikų sodyba rodo juodu esant dvynukus: trobos vienodos, langinės baltos, klevais apgožtos, vidury kiemų šuliniai, po svirčių svarais dzindzi skambaliukai.

Domeikų tėvas arė 38 dešimties, išaugino tris dukras ir dvyniukus: Adomą ir Julijoną. Dvynukai, bet stogu ir būdu skiriasi, kaip ropė nuo kopūsto. Julijonas mažas, kresnas, žvalių akių, kalba ir darbu nori prasikšti, pirmauti. Jis ką daręs - nedaręs, nori būti kitų matomas, stebinas. Vaiku būdamas iš pirštų darė kiškio, lapės snukius, lempos šviestoje, ant baltos sienos rodė: Tu taip nepadarysi, sakydavo apskritomis akimis šypsodamas.

Sumanė tėvas Julijoną į mokslus pavėdėti: urėdu ar aptiekorium padaryti. Išvežęs miestan, po trijų metų atsivežė atbulą ratuose sėdintį ir tabaluojantį kojomis. Pirmon klasėn įstojęs išmoko kojos pirštu parodyti Kaukazo kalnus, Raudonąją Jūrą, Ryką. Atsigulęs lovoj kniūps čias žemėlapyje surasdavo koja ir tardavo: Atraskit jūs, duosiu kepurę...

Adomas buvo paliktas ūkyje, dėl pamėgimo žemės

darbo, dėl savo lėto, tylaus veido. Jis iš mažens dirbo spalvotus bičių avilius, sode statomus lyg aptiekos dėžutes, raštuotas šeivas, išvaizdžias mustukes, krikelius. Suaugo į vyrus: pečiai platus, didelė galva, mėlynos atviros akys. Liesoki žandikauliai apskreto gelsvu plauku, o vėliau - šarmota barzda.

Adomui prasijuokus - žėri tankūs dantys, barzda atsiemia į pakilią krūtinę. Užklaustas negreit atsako, užpykti nesuspėja, nes valandėlę tyli ir sakytum sau kalba: Reikia pažiūrėti. O gal pykčių laikas - smilgų liepsna, greit perdega, ir Adomas tepasako: Anoto, pyktis nereikia. Ir vėl ramiai žiūri savimi patenkinto atlaidžiu šypsniu.

Einant dvyniams dvidešimt septintus metus, tėvas mirdamas liepė broliškai pasidalinti dirvą ir šauktą, nes sersys jau buvo išpasogintos. Po metų abu vedė. Kartu vestuves kėlė, nes tasia bent žvanguliu užkalbinimas. Žmonos pasitaikė ne pagal būdus. Julijono Angelija - po savim visko ieškanti, uždari, lėtai judanti, nesperi, mazu pasitenkinanti; o Adomo Kostė - ugnis. Viskas jai turi būti geriau už kitų, pasigyriman linkusi, statuso būdo.

Grįčią Julijonas norėjo atpirkti, bet užsispyrė Adomienė reparduoti: perpjovė viralinės sienas, lotą ir akmenį perskėlė. Dabar pažiūri į trobą - ir atsimeni broliškas dalybas: pusė naujos, pusė senos. Senas sodas atiteko Adomui, bet kirsti obelis, kur bites dūzgia, kur tėvas ant rankų pakeldamas skatino vaiko rankiūkštei nusiskinti obuolį - Adomas neleido. Taip ir liko Adomo žemėje senas sodas. Gale daržo, ant pat ežios paliko neperdalytas ir pasiūbuonis beržas. Gimus dviem sūnams, tėvas pasodino beržiuką. Traši žemė greit iškėlė padangę, plačiai išmetė šakas. Pro langą žiūrint, rodos, matai besistiepiantį pavargusį vyrą: kėlė rankas, mėlynė suskilusi, debesį nušluoti geidė, bet... susimąstęs žemėn grįžt panūdo.

Julijonas norėjo beržą nukirsti: dirvą siurbia, ją išguli, bet Adomas ir prie beržo parodė savo prierašumą: - Jei nori, aš tau atiduosiu žemės kitur, - kalbėjo Adomas. Lauke atmatavus rėžio bryzelį, Adomienė oblijo savo vyrą: - Abu kartu gimėt, abiejų tėvas sodino, o tu jam už tą beržą gatavas liežuvi atiduoti. - Išgirdęs Julijonas Adomienės šneką, nearė atomaino. Taip ir liko tarp dirvų lopas, baltais dobiliukais nubertas.

Praėjo keliolika metų. Užaugo vaikai. Žilų plaukų susilaukė abu broliai ir jų žmonos. Ežios beržas dar labiau išsikerojo, senatvės slegiamas į Adomo daržą palinko. Šis tas pakito, tik nepakito brolių lenktynės. Julijono dukte, septintos klasės gimnazistė, iškaulio pinigų krašiai (minkšta arba supamoji kėdė). Spalvotais popieriais iškljuotoj seklyčoj, iš žlabą pastyrino minkštą sėdynę. Sužinojusi Adomienė paskubom atbėgo sieta pasiskolinti.

neišvengiamą Europos civilizacijos žūtį, nešantys įvairiausias pašalines sroves, tokias kaip fašizmas ir nacizmas. Nesnaudė ir kaninis skyrius, visoje Euopoje kurdamas Rotfrontkampfbundo tipo krovinius "proletariato būrius", kur, be daugelio kitų, savo karjerą pradėjo būsimasis Čilės prezidentas, Aljendė. Jiems siuvo uniformas, pirkto ginklų, kurių prireikus buvo galima gauti veltui bet kurioje tarybinėje nuolatinėje ir prekybos atstovybėje. Brendo "visos Europos proletarinė" revoliucija. Bet, nors tai ir labai džiugino, Europai virtus milžinišku niokojančio pilietinio karo lauku, reikėjo laiku pasirūpinti, kad iš Rusijos išpumpuotas aukso būtų paslėptas saugesnėje vietoje. Šveicarija ir Švedija, juoba "nieksų ir išdavikų" valdoma Vokietija šiam tikslui netiko. Todėl ir buvo nuspręsta laikantis visų taisyklių, pervesti pinigus į Jungtinių Valstijų bankus. Amerika buvo toli ir artimiausiuose Lenino planuose nefigūravo. Bėda tik ta, kad pagal Amerikos įstatymus, didelius indėlius į Amerikos bankus buvo galima pervesti tik palaikant įvairiapusiųs vyriausybės aprobutus prekybinius santykius su Amerikos firmomis. Skirtingai nuo Šveicarijos, Amerikos bankai niekada nebuvo paprastos saugyklos, jos greičiau buvo širdis, varinėjanti aukšą nacionalinės ekonomikos arterijomis.

* Tomis dienomis vyko Raudonosios armijos kontrpuolimas visais frontais. "Raudoniesiems" užėmus miestą, jam būdavo uždedama kontribucija, priklausomai nuo dydžio. Pvz., iš Kijevo buvo pareikalauta 400 mil. ausko rublių, iš Odesos - 500 mil., iš Charkovo - 100 mil. Per 3 dienas nesumokėjus kontribucijos valdžia žadėdavo sušaudyti kas penktą gyventoją. Nebuvo daroma išimčių ir darbininkams. Jų būstuose apversdavo viską aukštyn kojomis, o paskui padėgdavo.

1918 m. rugsėjo mėnesį Amerikos konsulas Maskvoje D. Pulas oficialiai protestavo prieš masines nekaltų žmonių žudynes. Šį protestą palaikė kelių neutralių šalių atstovai. Leninas per Čičeriną atsakė, kad šie protestai - "neleistinas kišimasis į Rusijos vidaus reikalus", rūsčiai smerkė tą terorą, kurį "buržuazija" kitose šalyse naudoja prieš "darbo žmonių mases". 1918 m. spalį, Leninas nusisuntė prezidentui Vilsonui notą su nuostabių "pasiūlymu" kad "tautų sąjunga būtų grindžiama kapitalų ekspropriavimu iš visų šalių kapitalistų".

Bet Leninas nebūtų Leninas, jei kiekvienam pasisakymui, dokumentui ar laiskui neturėtų visiškai priešingo turinio pasisakymo, dokumanto ar laiško, - tai greičiau rodo progresuojančią šizofreniją, o ne genialų lankstumą. Ne veltui istorikai (jau greitai 75 metai) pliekia viens kitą tarsi vėzdais Lenino citatomis, mėgindami išsiaiškinti, kuri iš jų geriausiai atspindi "genialius pasaulinio proletariato vado sumanymus".

Beveik įkandin šios absurdiškos notos prezidentui Vilsonui siunčiamas meilikaujantis laiškas, kupinas dėkingumo ir draugiškumo. Nota tikino Vilsoną, kad "dauguma Jūsų taikios programos punktų įeina į toliau siekiančią ir išsamią rusų darbininkų ir valstiečių programą", kad "vadinamasis "raudonasis teroras", kuris užsienyje "smarkiai perdedamas ir nesuprantamas", buvo "tiesioginis sąjungininkų išiveržimo į rusų teritoriją rezultatas bei padarinys" ir kad tolesnė kova ir "intervencija" gali inspirovoti "visišką Rusijos buržuazijos išnaikinimą neviltingai puolusių masių rankomis". Notoje buvo pabrėžta, kad "Rusijos darbininkai ir valstiečiai nenori nieko, išskyrus laimės sau ir tarptautinės brolybės, nekeliančios grėsmės kitoms nacijoms".

Tuomet prezidentas nusprendė gauti informaciją "iš pirmųjų lūpų" apie tai, kas iš tiesų vyksta Rusijoje, ir išsiuntė į Maskvą iš Paryžiaus Valstybės departamento darbuotoją Viljamą Bulitą.

1919 m. kovo mėn. Bulitas atvyko į Maskvą ir išbuvo

Sieta jį turėjo, bet lūkuriavo prie seklyčios durų, ilgai dėstė rankas ant juosmenio, vienu pirštu retkarčiais apatinę lūpą užkabindama, kalbėjo apie rūbą, pirkta sūnui (taip pat gimnazistui).

Julijonas nenorėjo parodyti krasios, jis ilgą valandą gaisavo pirkioj, žvilgsniu sudraudęs savo bobą - žašį, nekisti nosies į seklyčią. Nebeįskentęs bobų talalavimc, išėjo, o Adomienė tuoj į seklyčią: - Tavo popieriai ar nenubluo, maniškiai tai kaip sienas.

Julijonienė igūrinio iš paskos, bailiom akim smigčiodama į langus, Adomienė - tuoj prie krasios: paglosčius, pasigėrėjęs švelnumu, kraštu sijono atsisėdo: - Kaip liūnas, marte, kaip liūnas. - Didelėm rudom akim rūpestingai matavo ilgį, plotį. Išleidama suspėjo pasiteirauti, kur tokio rusvo apmusalo pirke.

Po mėnesio, Julijonienė einančią su grėbliu iš lauko, sugriebė už rankos ir įtempusi seklyčion, sodino krasion: - Sėsk drąsiai, visu užpakaliu, ne vyskupam pastačiau - sau. Supasi ir mano, supasi, net sprendžinos inkšcia! - Sugriebusi už alkūnės suposi pati ir Julijonienę skatino. Jos veidas žėrėjo, nes ir jos tokia pat sofa, o viršum sofos kabėjo vyro sesers - amerikones - portretas, tokiuose pat rėmuose kaip ir pas Julijoną. Sienų popieriai taip pat nenublukę, o prie lango saulės spindulys smeigė kaktuso vazonėlį, tokį pat, kaip ir anoje seklyčioje.

- Antaniukas pats pašo, tai kitais metais paveikslų pripies, - pridūrė Adomienė. - Mergaitės piešimui netikė, man mokytojas sakė.

Julijonienė tylėjo, ji nedrįso sužinoti mokslo paslapčių, kodėl jos Vincutė negali paveikslų piešti. Eidama per sodą pamatė prie Avilio Adomą. Jis smilkino landą dūlio dūmais, o apie jo žilą galvą zujo bitės. Išsiuvinėti, prasikleidę marškiniai rodė baltą krūtinę. Obelių lapuose dūzgė bitės; pro šakas tiško ugniakolių tvaskesiu saulės spinduliai. Julijonienė, bijodama bičių, iš atokiau užkalbino, ar daug esą medaus.

- Tai jau gražaus, - Adomas pirštu pakvietė prie avilio. - Nebijok, gerų žmonių bitės neliečia.

Ji ištempusi kaklą, palinko į rėmus, apgultus bičių. - Aš dažnai sau vienas pamisliju, kad taip žmogus, a! Sugyvena, susklauso, o darbas virte verda.

/nukelta į 5 psl...../

ten savaite. Gyrsknodamas "Martini" ir užsikąsdamas "puikiu rusišku šokoladu", kurio keltą kilogramų drauge su dviem šermuonėlių kailiukais jis parsivežė Amerikon, Bulitas "ne kartą ir maloniai šnekėjosi su Leninu, Čičerinu ir Litvinovu, pamatė, kad tai "be galo inteligentiški, civilizuoti žmonės geriausia to žodžio prasme". Todėl Bulitas savo pranešime Valstybės departamentui papasakojė pasakėles: "Komunistų partija stipri politiška ir morališkai. Petrograde ir Maskvoje viešpatuoja visiška tvarka. Nėra jokio teroro. Apie badą tiesiog juokinga kalbėti. (Kurgi ne!) Švietimo srityje pasiekta didelių laimėjimų. Valstybės sekretoriui Lansingui užteko proto tuoj pat pasiųsti šitas nesąmonės į archyvą, o Bulitą - į pensiją.

Kaip tik tuo metu Niujorke atsirado kažkoks L. Martensas - viena iš tamsiausių Lenino supusių figūrų, partijos narys nuo 1893 metų. Nė kiek nesivaržydamas dėl to, kad Jungtinės Valstijos ir Rusija nėra užmezgusios jokių diplomatinių santykių, Martensas apsisukė esąs "RTFRS atstovas JAV", nusipirko namą, atidarė ten savo biurą ir išsiuntė Valstybės departamentui išsamų memorandumą, ir savo misijos esmę: "Rusijos Vyriausybė pasirengusi nedelsiant padėti Amerikos bankuose 200 milijonų dolerių vertės aukso, kad galėtų apmokėti pirmuosius sandėrius".

Pagal JAV federalinį įstatymą "didelis užsienio indėlis" yra 5 mil. dolerių, o čia net 200! (Maždaug 4 milijardai dabartinių dolerio kursu). Valstybės departamentas ilgai tylėjo, o paskui išspausdino pranešimą, kuriame pabrėžė, kad JAV vyriausybė nepripažįsta "vadinamosios tarybinės vyriausybės" ir rekomenduoja "labai atsargiai" elgtis su tais, kurie dedasi esą "bolševikų vyriausybė" atstovais.

Kitaiptariant, darykit vaikinai, ką norit, bet turėkite galvoje, kad tie vyrukai iš Maskvos gali būti dideli sukčiai. Juo labiau, kad JAV vyriausybė ir toliau Rusijos atstovu laikė Rusijos pasiuntinį B. Bachmatjevą, kurį į šį postą paskyrė dar Laikinoji vyriausybė.

Nepaisydamas savo nelegalios padėties, Martensas pradeda vesti aktyvias derybas su Amerikos bankais ir firmomis, patiki jiems pinigų ir užsakymus, kurių vertė - maždaug 8 milijardai dolerių. Maskva skubina. 1919 m. gegužės mėn. Martensas gauna Litvinovo, vadovaujančio tokiai pat operacijai Anglijoje, pasirašytą telegramą: "Visoje mūsų pastarųjų metų užsienio politikoje akcentuojamas siekimas suartėti su Amerika... Mes nepraleidome progos išreikšti mūsų ypatingo noro užmegzti ryšius su Amerika... Mes pasirengę duoti įvairias ekonomines koncesijas, teikdami amerikiečiams pirmenybę prieš visus užsieniečius".

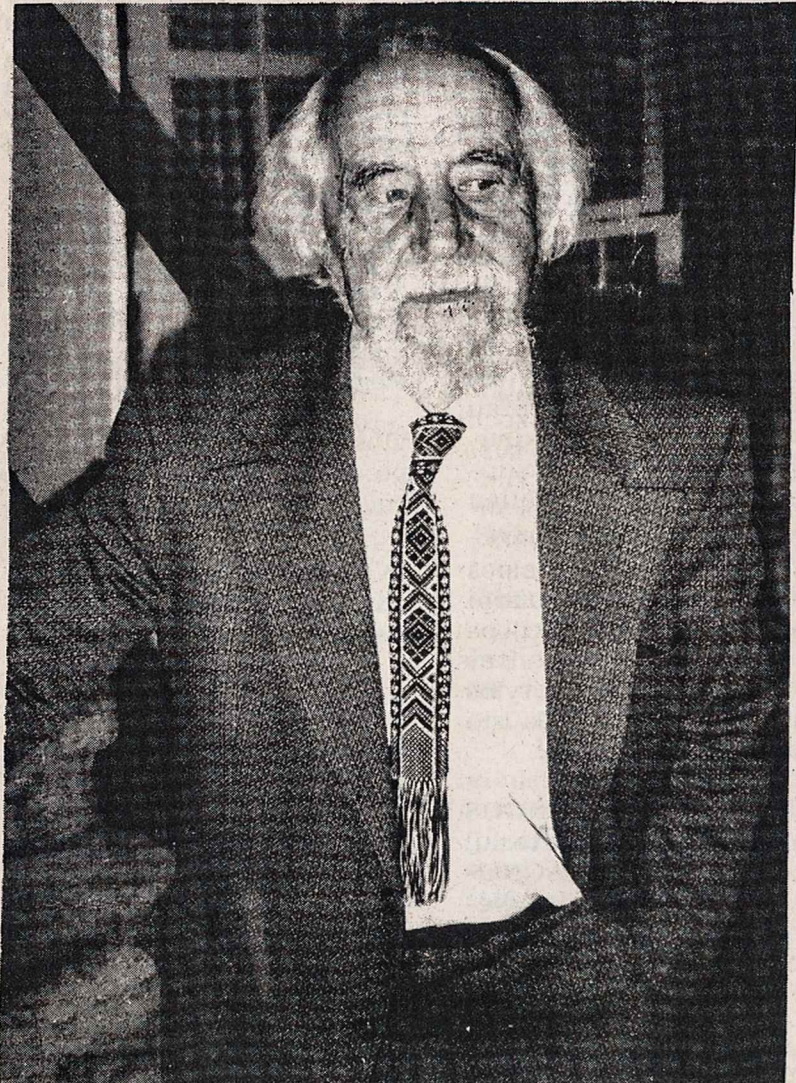
Nors Martensas nėrėsi iš kailio, kad įtikintų Amerikos valdžią visišką "tarybinės" vyriausybės taikingumą ir absoliučiu nenoru kištis į JAV vidaus reikalus, policiją, darsiui kratai "tarybinės atstovybės" pastatė, rado šunsis nedviprasmiško turinio atsišaukimų. "Amerikos darbininkams! - skelbė lapeliai. - Darbininkų kova prieš imperializmą yra pilietinis karas, kuris pereina į atvirą ginkluotą kovą dėl valdžios. Komunistų internacionalas - tai tokio pilietinio karo ir pasaulinės revoliucijos generalinis štabas. Mes kreipiamės tiesiai į jus, Amerikos darbininkai, nes jūsų uždavinys yra svarbiausias pasaulinės revoliucijos uždavinys. Tik jūsų pergalė gali užtikrinti galutinę pergalę. JAV ir Lotynų Amerikos darbininkams nuvertus Amerikos imperializmą - patį stipriausią ir patį pikčiausią visame pasaulyje, paskutinę internacionalinio kapitalizmo tvirtovę - prasidės lemiamą pasaulinės revoliucijos fazė. Tai jūsų ir kartu mūsų uždavinys!"

Martensas buvo išsiųstas iš JAV. Remdamasi "Kominternu" agentų kartoteka, rasta derant krata, Amerikos valdžia suėmė 249 žmones ir išsiuntė iš JAV kaip "nepageidaujamus užsieniečius". Visus susodino į garlaivį ir išsiuntė į Rusiją. Be kartotekos JAV valdžia dar rado eilę finansinių dokumentų, įrodančių, kad Maskvos "nuolatinis atstovas" tebuvo tarpininkas tarp Europos ir Amerikos bankų.

Beveik dvejus metus išbuvęs JAV-se Martensas įvykdė bent vieną savo užduoties dalį, iš nestabilios Europos į JAV bankus buvo perpumpuotas milžiniškas kiekis aukso, užmegzti ryšiai su bankais, o kai kurie iš jų tiesiog nupirkti, sukurtos bendros firmos (žinoma, per statyinius, pasinaudojant liberiniais JAV įstatymais), pradėti leisti kai kurie laikraščiai ir sukurtos net dvi JAV komunistų partijos (vėliau jos susijungė).

/ bus daugiau/
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dail. Antano TAMOŠAIČIO sukaktis

Dail. Antanas Tamošaitis

Dail. ANTANO TAMOŠAIČIO 90-tojo gimtadienio proga pirmiausia jį SVEIKINAME ir DŽIAUGIAMĖS, kad jis taip kūrybingai ir mus visus įkvėpiančiai gyvena mūsų tarpe, šioje pusėje Atlanto. GERBIAME jį, kad jis ne tik Tėvynėje - Nepriklausomoje Lietuvoje iki II-jo Pasaulinio karo, sukrovė didžiulį tautodailės kultūros ir paveldo krautį, o ir - taip nušėlus likimui - išeivijoje sugebėjo ir toliau išlaikyti, puoselėti, įdiegti neužgesčiamą meilę mūsų liaudies kūrybai. Jis auklėjo čia mus

iskus, kurie nebuvo mūsų tautodaile.

Dar vaiku būdamas, pradžios mokykloje mokytojos paskatintas, Velykų šventėms artėjant, nupiešė margučius, o ir pradėjo žiūrėti, kaip atrodo ir kaimynų margučiai. Taip užsižiebė ta ugnelė, kuri įsiliepsnojo, apšviessdama visą jo gyvenimą.

Lietuvoje parašė ir išleido eilę leidinių tautodailės klausimais. Stambiausias ano meto darbas - 8-nios Sodžiaus Meno knygos. Tuo pat laiku su-

spėjo bendradarbiauti, ŪKININKO PATAREJUJE, JAUNOJOJE KARTOJE, VAIRE, NAUJOJOJE ROMUVOJE, TAUTOS MOKYKLOJE. Vadovavo kursams, kad audėjos labiau susidomėtų ir paskleistų tikrus, autentiškus lietuviškuosius audinius. Išmoko ir pats austi, rinko iš įvairiausių Lietuvos vietovių senųjų audeklų pavyzdžius, stebėdamas ir įvairias technikas, medžio drožinius, ornamentiką. Svarbiausia - kad pats pirmasis iškėlė reikalą visa tą dailės turta susisteminti ir paruošti knygas.

Didelis jo nuopelnas buvo tai, kad ir visa eilė lietuvių dailininkų giliau susidomėjo lietuvių liaudies dailės charakteriu. Iš ten ėmė semtis savo kūrybai įkvėpimo ir idėjų. Pats, širdies gilumoje, svajojo kada nors atsidėti ir savo asmeniškai kūrybai, bet tam laikas dar nebuvo atėjęs.

1926-39 m. Antanas Tamošaitis vasaromis, pasinaudodamas mokytojo ir dėstytojo atostogomis, vadovavo ekspedicijoms, renkant liaudies meno dirbinius. Surinktoji medžiaga buvo atiduota M.K.ČIURLIONIO Galerijai ir ŽEMES ŪKIO RŪMŲ Sodžiaus Muziejui Kaune.

Dar labiau skatino pažinti ir plėtoti tautodailę nuo 1931 m., įsteigus MARGINIŲ Bendrovę (joje buvo vienu pagrindiniu bendradarbiu bei valdybos pirmininku, vice-pirmininku, nariu. Buvo įsteigęs ir DAILES kooperatyvą, kuris labai gerai veikė.

1942-44 m. Kauno Taikomosios Dailės Institute jis vadovavo dekoratyvinių audinių skyriui.

Išėivio dalia nė kiek nesumenkino Antano Tamošaičio energijos ar užsidegimo: 1945-46 m. vos atvykęs į Austriją - Glasenbachė įkūrė Dailės Studiją, po to 3 metus buvo Ecole des Arts et Métiers mokykloje, Freiburg a/Br., audinių skyriaus vedėju. Teko keliauti tolyn, ir 1949 m. jau Kanadoje - Montrealyje YMCA organizacijai remiant, įsteigė ir buvo direktoriumi Academy of Arts and Crafts.

Tačiau gyvenimas tokiame svetimame didmies-tyje nei jam, nei jo žmonai Anastazijai nebuvo kūrybiškai skatinantys, nei žadantis kokią nors pastovesnę ir patogesnę ateitį. Tuo labiau, kad abiems rūpėjo ne tik tai pragyventi, bet ir atsiduoti kūrybai.

Nuo 1950 m. įsikūrė netoli Kingston'o, Ont., pusiaukelėje tarp Montrelio ir Toronto, didžiosios Šv. Lauryno upės pakrantėje. Čia netruko uolų, eglių, drebulių, pievų, kalvų, ažuolų, ajarų, vandens lėlių, žvaigždėto dangaus. Čia netrūko vasaromis bičiulių dailininkų, rašytojų, pamilusių tautodailę mokinių, - aktorių, žvejų....

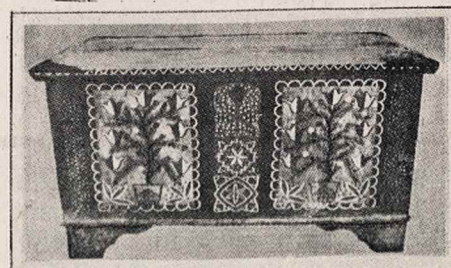
Ir taip, daugiau negu kukliai, įsikūrė buvusioje vištideje, sūrinėje, vystė toliau savo kūrybinį užsidegimą. Visa tam aprašyti - reikėtų monografijos.

Reikia pasidžiaugti, kad sulaukė Nepriklausomos Lietuvos atgavimo ir kad buvo įvertintas Vilniaus Dailės Akademijos, kuri senato nutarimu, praėjus metų vasarą dailininkui Antanui Tamošaičiui suteikė Garbės Profesoriaus vardą. Vilniuje bus ir A. ir A. Tamošaičių Muziejus, kuriam patalpas paskyrė Vilniaus Miesto Savivaldybė - Dominikonų gt., 15-1.

Dail. A. Tamošaitis A u k a Tapyba

Tai daugiau negu svajonė, nes visa tautodailės ir asmeniškai kūryba bus tinkamai reprezentuota ir išlaikoma sostinėje Vilniuje. Džiaugiamės kartu su juo!

Iš Antano Tamošaičio Tautodailės lankstinuko

Aatkelta iš 4 psl./

BROLIAI DOMEIKOS

- O kaip, kai pažiūri ... - Julijonienė išsigandusios žąsies akimis dirstelėjo į rėmus ir vėl atsitraukė.

- Turiu porą didelių šeimų, reikėtų skirti; jei tavo vyras norėtų kopinėti, tai suleisčiau. Pasistatytų čia po alyvine obelimi. Vieta nebloga.

- Aš pasakysiu, ak gerai bitės, dėl vaisto medaus reikia turėti. - Juljonienė nukreipė akis į piene, augančią prie avilio kojos. Ji ne kartą vyrui kalbėjo išgyti bičių, bet jis negeidė; tiesą sakant, jam stigo kantrybės. - Laikui ėsti, o naudos... - atsakydavo. Be to, iš Adomo nenorėjo, nes barniui iškilus, Adomienė tuojau tēkštų: - Iš mano rankos, sukčiau, gėrybes gauni!

Užvožęs avilį, paglostęs ūsus, Adomas pasakojo: - Protingas sutvėrimas, o gal todėl, kad visada užimtas. Nėra laiko nuobodžiauti. Nuo žiedo ant žiedo, iš lauko į sodą.

Žodis po žodžio Juljonienė išsitarė ir apie krasią. Bran-genybė, bet kam ji reikalinga, - kandin veistis. Pinigai taip reikalingi, o kertėj pinigų krūva styri.

- Et, gerai sakai. Mano moteris irgi... Tegu - nenoriu pjautis, - Adomas mostelėjo ranka.

- Žydas derėjo, jau norėjom parduoti, ale dabar tai jau neparduosim... - Ji susilaikė, tik neisplepėjusi, kodėl nebeparduos.

Juljonienė nuėjo lėtu žingsniu, sodo vartelius uždarydama, mestelėjo akis į avilį, kur klūpojo Adomas. Jos veidas švitėjo nuosirdžiai pasikalbėjus. Su ja vyras nesitarė, ji tik klausė ir iš paskos selino. Kartais jai net nuodėminga mintis perbėgdavo: kad taip su tokiu žmogum kaip Adomas. Tik jo ta barzda, šiaip - auksas ne žmogus.

Po valandos Adomas sustojo prie Julijono grūčios slenksčio, abiem rankom biūdą medaus nešinas:

- Juljonien, išsikrėsk. Ir patys doobilus sėjat, o bitei visų doobilai vienodi.

Bet tai buvo praėjusią vasarą, gi ši pavasari.-

II

Iš kažin kur atskrenda didelis vanagas. Viršum Domeikų sodybų suka ratu, kaip iš geležies nulietas. Vištos pakreipia galvas, nemirksėdamos seka ir skardžiu balsu gurgia.

Julijonas aria prasausėjusį kalnelį, retkarčiais į vanagą dėptelėdamas. Et, būtų gražas triukšmo, kad taip į rodislandų būrį kristų toks balnas! Kaip tyčia, Adomienės vištos kapstosi po kiema, arti vištides, argi ten sugriebsi? Tuo tarpu jo apsukrusis juodukas toli už klojimo vedžiojasi, o vanagą pamatęs skrenda prie pašalės karčių. Gerai, kad vanagas nepuolė - neišsisuktų.

- Ar, tu žmogel, nematei, kažin kur mūsų gaidys? - po kelių dienų klausia Juljonienė. Ir skubinasi pridėti: - Ar tik ne vanagas?..

Julijonas mestelėja rankom į šlaunis:

- Kad tu sudegtum, ar aš nesakiau - užmušė!.. aiškiai užmušė.

- Nematei, nešauk.

- Boba - geriau žinai; pasakiau - tai šventa!

Žmona, padilbom pažiūrėjusi, nudyrina prie pečiaus. Įeina Užubalis.

- Nesibarkit, net ore girdis.

- Tegu velniai girdi, bet man tokį gaidį! Šimtą rublių! (susijaudinęs Julijonas užmiršta litus). Kur gausi kitą tokį gaidį?

1996. II.6

Užubalis seka Julijono veidą ir iš lėto linguoja galvą - atsigodi.

- Tugirdėjai? - Julijonas klausia.

Užubalis linkteli galva.

- Koks čia velnias vanagas, - užmušė.

Užubalis dukart linkteli.

- Ryme tokio gaidžio nerasi. Kaip jis vanojo tuos drėbtuvus!..

- Taip, taip, - Užubalis pritaria.

- Tu supranti, ar čia galima be teismo, - nebegaliu: vištų pilnas sodas, o sodas abiejų. Vištos eina per daržus - danti sukanu; gimnazistas nori beržo sulą tekint - tegu juos velniai! Dabar - gana. Po Velykų važiuoju - paduodu - baigta!

- Visaip gali būti, žmogel...

- Tylėk, aš ne su tavim kalbu!

- Karalienė, aš dėl jos vištų nebegalėsiu gyventi. Seniūniją suvaldau, o čia su boba neapsidirbsiu! - Julijonas spjauo galastuva, stumdo itūžęs kirvį.

- Nujaučiau, Julijonai, kai tik prasizijojo Adomienė. Lazda ne šuo - neloja, bet už lazdos žmogus turi būti. Paleido boba nagus - kalėjiman tūps. Nei šis, nei tas. Negražu kaimynams keivotis, bet kam gi būtų teismai, prisikimsės pypkę Julijono tabako, Užubalis užsigula ant stalo.

Julijonas ga!anda kirvį, o krūtinėje gruzdas apmaudas kaip trokštancios žuvies, eketės ieško. Nuo praėjusių metų Julijonas negali pažvelgti į vištides stogą. Sesuo iš Amerikos atgrūdo Adomui 100 dolerių, - bepiga skardinius stogus dengti, puostis, vištas veisti. Bepiga, bepiga.

Pries pusmetį ji išrinko seniūnu, algą moka, bet kas iš algos, jei namuose reikia svetimu žmogum prisidurti, o pats amžinoje gaisatyje. Arklius užvažinėjo, avizas susėrė, karvės sulyso, kiaulių pusė tiek tenupeni. Adomai auga kaip grybai, o Adomienė galvą riečia...

Užsikabinęs ant rankos kirvį, išeina žabų kapoti.

Vyrui išėjus, Juljonienė pasakoja Užubaliui, kaip prieš keletą dienų girdėjusi vištų kudakenimą, plyšojusios ant viso daržo. Gal būt, tada vanagas ir sudorojo...

- Visaip būna, ale negražu iš Adomienės pusės, negražu. Bus byla, ar čia prie brolių veido.

Juljonienė veja matkus, bruzda krijelis, lyg sau, lyg Užubaliui kalba:

- Mano vyras uverus, bet jam greit praeina. Dėl tokių niekų nei jis važiuos, nei čia bus byla.

- Ne niekai, mart; kas čia, regis, musė, o įkrinta sriubon, ir reikia išmesti. Adomienė irgi nepėsčia: pakalbėk apie atlyginimą - pasisiaus. Gaidžio koja neišspirsi - kaštuoja pinigą.

Bruzda krijelis, Juljonienė, gal būt, mažai klauso, tačiau Užubalis tęsia kalbą. Jis kiekvienoje pirkioje savo išveda.

Po gero pusvalandžio Užubalis atsidėjęs pasakoja:

- Surinktu sviestas auksa, kiek jo yra paslėpta - gyvenk ir nemirk. Kodėl sviete yra skurdeivos, kodėl už plaukų imasi dėl išartos ežios, dėl žodžio: - pinigai dūli žemėse. Einu aną vakarą - mėnesiena, nors adatas skaityk, - einu galvą palenkęs, kas čia man, jei ten pelėda sūkauja. Ale, sakau, pakelsiu galvą - pakeliu, - gi žiūriu: prie ežeriuko, - kur du juodalksniai vartus sudaro, - baltuoja... Baltuoja, plezda: - einu artyn, - plezda, pasakytum gulbė tupi ant dėčių ir galvą kraipo. Bet aš matau - dega. Sidabras dega balta ugnim. Iš liepsnos spėjant, geras puspūris. Pastovėjau, pažiūrėjau, tik šast - užgeso,

kaip šilko kaspinas nuniro debesin. Stoviu ir misliju: tai žmogus - vėbaliukas, dėl kapeikos save parduoda, o žemė gėrybių sklidina... O ateis laikai, sviestas pragudrės - atspės... ir sėms rieškučiomis. Mes nematysim, o jie gyvens. Gyvens, mart, kaip tranas ant korio.

Bekalbėdamas jis prieina prie lentynos, ten radęs degtukų dėžutę, keletą pasiima. Po valandėlės klausia Juljonienę, ar ji neturinti dėžutės šono:

- Subraiškiau dėžutę, kad ją kur bala, degtukai išbiro kišerėj.

Juljonienė randa tuščią dėžutę, jis berūpestingai įbruka kišeren.

Juljonienė matė imant degtukus, bet nususuko. Degtukus jis jau daug metų ima, kaip niekur nieko, bastinėdamasis apie lentynas. Pasakai - tada jis nusijuokia: - Gana sviete begyventi, tai prie degtukų šunį pririšk.

Burblandamas sau panosė, išeina pas Adomą. Ten pasakojęs pinigų degimą, eina prie opiausios vietos.

- Neišters - duos i teismą. Pamačiau šiandien - supratau. Gerai sako marti - uverus.

Adomienė sustoja prie stalo, ji mostaguoja abiem rankom, i langus žvilgteli ir beria žodžius. Tegu duoda! Jis seniūnas - labai gerai, bet jis negali jos prie gaidžio pastatyti. Avizas nuganė - Adomas, kiaulės bulves iškniso - Adomienė, bernai vyšnių šaką nutratino - Adomo sūnus. Gana!

- Nusibodo ir man danti spausti, nusibodo. Jei aš turiu pinigų - statau vištide, perkų palat! Ubagas, kas jis man: jo krasioj 19 spindžių, o manojoj 32. Eik sia, - įtempusi Užubali seklycion, - nebijok, sėsk ir pasisupk. Nebijok, neluš... Ot taip.

- Ir miręs būčiau, o tokio dalyko neteko matyti. Svietą perečiau, su kunigais už vieno stalo sėdėjau...

- Na matai... Tai kas, kad jis seniūnas - spjaunu.

Už gaidžiapalaikį jis man' valkios po teismus - nesulauktų! Išdėjusi žodžių perviršį, Adomienė atvėsta, pasiūlo Užubaliui pavakarius.

- Gerai, kad pasakai, aš vis neatsigodau, kodėl nosis pašnervinę vaikšto...

- Man regis, kaimynystėj visko būna, būna ir teismų,

bet dėl gaidžio...

- Duok šventą ramybę, kad aš būčiau nors pirštu prisilietusis - keivų ieško.

- Turint pievą - dalgi gausi... Matai, kur atsistoji, visur vidurys dangaus, bet teisybę irgi reikia daboti, - srėbdamas kopūstus Užubalis kalba.

- Nekenčiu padilbų: jei reikia - plūsk, bark!

Vakarop Užubalis eina į malūną. Pietų vėjas stumia lengvus debes ir klosto vieną prie kito, uždengdamas mėlynus dangaus aikivarus. Užubalis styps galvą palenkęs ir apmašto: - Bus byla, pradės pyktis. Gyveno taikoj, gražioj dviejų brolių scdyboj buvo sukalba, taip kiekvienas pasakytų, bet jis ir kitaip vaizduojasi: sėdi jis gale stalo, aptaria bylą. Jie supykę gero žodžio nepasako, o jam abu vienodi - žodį perduoda. Kartais nebūna ką sėkėti - garsai, ateini nelaukiamas, išeini žiovaudamas.

Staiga subaubė automobilis, jis krūptelėjęs - kaip visada, - persoka antron pusėn griovio, tačiau pašėlusiu važiavimu apteskia veidą, skvernus. Itūžta Užubalis, jis ne tas, niekam nereikalingas, bet tas, ką su Adomienė - guvia protinga moterim - reikalo žodį kalba. Ir iškėlęs viršum galvos lazda, ryžtingai pagrūmoja.

/bus daugiau/

5 psl.

Lietuvių Namų Žinios

● LN sausio mėn. 21 d. sekmdienio popietėje dalyvavo 180 žmonių. Pranešimus padarė LN valdybos narys J.V.Šimkus.

● LN Vyrų Būrelio vykusiamėnietiniame susirinkime sausio mėn. 21 d. buvo išklaustyti pirmininko, išdiniško, ūkvedžio ir revizijos komisijos pranešimai. Po diskusijų išrinkta 1996-97 m. valdyba: pirm.- T. Stanulis, vicepirm.- A. Sukauskas, sekr. - Z. Revas, išd.- E. Bartminas, ūkvedys - B. Laučys, baro priežiūra - A. Kairys.

Revizijos komisija Mackevičius, J. Genys ir V. Gražulis.

Vyrų Būrelio metinis pobūvis rengiamas kovo mėn. 30 d.

● LN Kultūros Komisija rengia vasario mėn. 11 d., sekmdienį, 2:30 val. p.p. VILNIAUS Styginių Kvarteto koncertą.

Programoje - lietuvių kompozitorių kūriniai ir kita klasikinė muzika. Įėjimas - \$10. VISI maloniai kviečiami dalyvauti!

● PRISIKĖLIMO P-jos Visuomeninė Sekcija ruošia tradicinę parapijos vakarienę kovo mėn. 9 d.

Ta proga Toronto Lietuvių Teatras AITVARAS, vad. Aldonai Dargytei-Byszkiewicz, suvaidins trumpą komediją "Molis".

● SLAUGOS NAMŲ ir AUTOAIKŠČIŲ REIKALAIS viešas susirinkimas vyko Lietuvių Namuose sausio mėn. 18 d.

Dalyvavo 150 žmonių, jų tarpe 80% lietuvių, kurie aktyviai ir teigiamai pasireiškė diskusijose. Kalbėjo 11-tosios To-

ronto A-kės tarėjas, architektas, miesto planavimo įstaigos viršininkas. Buvo ir svečių: Ontario prov. Parlamento narys Derwyn Shea, 2-os A-kės tarėjas Korwin-Kuczynski, Arbor Living Centre's Michael Bausch, advokatas Peter Van Loan.

Iš diskusijų susidarė išpūdis, jog pastato ir 20 Dorval Rd. autoaikštės projektai priimtini. Teko dar susitarti su "Toronto Transport Commission" dėl naujojo trūkstantį 32-jų vietų automobiliams pastatyti.

● Slaugos Namams aukojo: \$300,- Dauginių šeima, pagerbiant A. A. Lorencienę, a. a. Prano Dovydaičio, a. a. Kazio Batūros ir a. a. Herberto Šmito atminimą.

● ANAPILIO P-jos Tarybos Kultūrinė Sekcija ruošia pavasarinį koncertą balandžio mėn. 14 d., sekmdienį, 1 val. p.p. Anapilio saleje.

Pirmoje programos dalyje pasirodys jaunieji talentai įvairiose meno šakose, o antroje - suaugusieji. Norintieji dalyvauti kviečiami pranešti Sekcijos pirmininkei Slavai Žiemelytei tel: 905-823-7261.

florida

PROF. BRONIAUS VAŠKELIO PRANEŠIMAS APIE VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETĄ KAUNE

Sausio 12 d. 2:00 val. p.p. Lietuvių Klubo salėje Kultūrinio popiečių būrelis surengė pabendrąvimą su VDU rektorium Benium Vaškeliu. Dalyvavo daugiau nei 70 universiteto klausimais suinteresuotų asmenų.

Ponai Vaškaliai St. Pete Beach turi nuosavą kondominiumą ir atostogų metu visada grįžta čia pailsėti ir atsigaivinti Floridos sauluteje. Ta proga prof.

mielai sutiko padaryti pranešimą apie aukštąsias Lietuvos mokyklas. Pranešimas buvo labai išsamus ir idomus. Pradžioje trumpai nupasakojo VDU įkūrimą ir turėtas problemas. Taip pat nurodė dar iš sovietmečio užsilikusią aukštųjų mokslų struktūrą, kuri yra burokratiškai didelė ir kurią yra nelengva pakeisti.

Papasakojo ir apie šiuo metu esamus 8 universitetus ir 7 akademijas. Bendrai Lietuvos aukstosios mokyklos turi didesnę autonomiją nei Amerikoje panašios institucijos. Lėšų, kurias gauna iš vyriausybės, nepakanka ir bandoma rasti būdų jų gauti iš kitų šaltinių, aukų ar donacijų iš užsienio, ar net iš pačių studentų mokesčių už mokslą (tik tu, kurių pažymiai yra nepatenkinami).

Dėstytojai savo šeimos negalėtų išlaikyti vien iš gaunamų algų. Gabesnieji, mokantieji svetimas kalbas dažnai pereina į private industriją, kur atlyginimai žymiai didesni. Universitetas siunčia studentus į užsienį žinių pagilimui, tačiau dalis jų jau nebe grįžta ir į juos investuoti pinigai prazūna.

Universiteto tikslas išlikti tas pats: vakarietiškas su Lietuvos kultūra. Universitetas sengiasi atstatyti moralę, įvesti socialinį aprūpinimą ir paruošti specialistus 21-ajam amžiui.

Blogiausia, kad pilietiskumas yra žemame lygyje o ankstyvesnis patriotiskumas sumažėjo. Turint gerus ryšius su George Marshall School of Law Čikagoje, buvo įsteigtos teisių studijos ir paruošta specialioji programa. Yra dvi kryptys: tarptautinė teisė ir komercinė teisė. Komercinė teisė - tai nauja sritis Lietuvoje. Neseniai įsteigta Aplinkotyros (environmental) katedra, kuri ruoš specialistus spręsti aplinkotyros problemas. Taip pat stiprinami politiniai mokslai. VDU jau treči metai yra populiariausia mokslo institucija. Gaunama labai daug prašymų ir atrenkami geriausi mokiniai. Tačiau iš rytinės Lietuvos dalies yra priimami studentai su žemesniais pažymiais, nes jiems trūksta daug mokytojų ir kitų specialistų ir tikimasi, kad išsimokslinę profesionalai grįš į namus auklėti ten gyvenančius.

gyvenančius.

Universitetą remia Lietuvių Fondas ir atskiri asmenys. Didelę sumą paaukojo vienas asmuo iš Toronto ir taip pat 75,000 dol. gauta iš p.p. Sinkių iš Santa Monica, Kalifornijoje.

Buvo keletas klausimų ryšium su stipendijomis, reformomis, studentų korporacijomis ir pan. Į juos prof. atsakė taikliai ir detalai.

Sužinojus, kad esama labai neturtingų studentų, kuriems reikalinga parama nes neturi pakankamai pinigų net ir maistui, Angelės Karnienės pasiūlymu, buvo renkamos aukos studentų paramai. Angelė taip pat išskėlė mintį, kad universiteto paramai būtų kuriami būreliai Vasario 16-osios pavyzdžiu, kurie galėtų pastoviai rinkti nedideles mėnesines aukas (pvz., po dolerį i mėnesį). Dalyviai dosniai suaukojo 1,155 dol. Po pranešimo, visi buvo pakviesti pasivaikinti vynu, kava, sūriu ir pyragaičiais.

Paskutiniu metu šioje apylinkėje jau susidarė 3 tokie būreliai. Būreliams vadovauja Angelė Karnienė, Janina Vienuzienė ir Aldona Valienė. Tikimasi, kad St. Peterburgo pavyzdžiu, ir kitose vietovėse kursis būreliai, remiantys neturtingus studentus. Ypatingai tuo turėtų susidomėti VDU alumnai.

● LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJOS susirinkimas ir tradicija tapęs kalėdinis pobūvis, šiemet praėjo gan iškilmingai, nes kartu buvo paminėtas skyriaus veiklos dešimtmetis. Pirm. Aldona ČESNAITĖ pranešė apie šią vasarą jos aplankytas vaikų ligonines Lietuvoje ir skyriaus čia nuveiktus darbus. Paminėjo labai sėkmingai pasisekusį "garage sale" ir visom dėkojo už tiek daug vertingų suaukottų daiktų. Skyriaus steigėja, Monika ANDREJAUSKIENĖ pranešė trumpą skyriaus istoriją. Buvusios ir esanti pirmininkė buvo pagerbtos gėlių puokštėmis.

Meninėje dalyje A. ANDRIULIENĖ paskaitė apie Kalėdų žodžio kilmę ir Kalėdų papročius. R. DITKIENĖ vadovaujamos dainininkės pagiedojo tris kalėdines giesmes. Visos dalyvės dar sugiedojo keletą populiarių kalėdinių giesmių. Pirmininkė pranešė, kad i klubą įstojo dvi naujos narės. Padėjo visoms aukotojoms ir i ši susirinkimą-pobūvį atsilankiusioms.

● SAUSIO 13 PAMINĖJIMAS įvyko sausio 14 d. p.p. po sekmdieninių pietų. Atitinkamą paskaitą skaitė Antanas JONAITIS. Jis trumpai paminėjo Lietuvos laisvės kovas 1918 m. Vėliau priminė žuvusiųsius miško brolius-partizanus, tremtinius ir išeivius. Nupasakojo įvykius tarpautinėje arenoje, išryškinusius Sovietų Sąjungos silpnas puses ir pagaliau nurodė įvykių raidą, privėdusią prie Sausio 13-osios žudynių. Tai buvo puikiai paruošta ir gražiai perduota paskaita. Po paskaitos visi buvo pakviesti tylos minute pagerbti Sausio 13-osios žuvusiuosius.

● TĖVYNĖS SĄJUNGOS (Lietuvos Konservatorių) pirm. Gediminas VAGNORIUS vasario 13. antradienį, 2 val. p.p. Lietuvių Klube padarys pranešimą apie dabartinę Lietuvos padėtį.

● VYSKUPAS EKUMENINESE PAMALDOSE.

Š.m. sausio 21 d. St. Petersburge, Šv. Vardo baznyčioje įvyko iškilmingos ekumeninės pamaldos krikščionių vienybės oktavos proga. Pamaldose dalyvavo apie 350 tinkinčiųjų ir 8 dvasininkai: vysk. Paulius Baltakis, Tėv. Steponas Rapolas, OFM, kun. dr. M. Čyvas, Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, kun. Jonas Gasiūnas, kun. dr. Eugenijus Gerulis, kun. M. Kirkilas ir Tėv. Augustinas Simavičius, OFM iš Toronto.

Pasveikinimo žodį tarė Vysk. Paulius Baltakis ir priminė, jog jau 30 metų, kai lietuvių tarpe veikia ekumeninis sąjūdis.

Šv. Rašto skaitinius skai-

tė katalikų atstovė Regina Mikailienė, o evangelikų reformatų - atstovas prof. K. Devenis. Evangeliją skaitė misijos vadovas kun. Steponas Rapolas, OFM. Ekumeninės visų krikščionių veiklos apžvalgini pamokslą pasakė evangelikų reformatų kun. dr. Eugenijus Gerulis.

Pamaldų metu solo giedojo operos solistė Roma Mastienė ir svečiai iš Toronto, bosas A. Simanavičius. Akompanavo muz. Regina Ditkienė.

Po pamaldų vyskupas viešėjo Lietuvių Klube ir po pietų papasakojo apie lietuvių Karaliaučiaus srityje

ATASKAITINIS KLUBO SUSIRINKIMAS

vyko š.m.sausio mėn. 6 d.

Susirinkimą pravedė Mečys Šilkaitis, sekretoriaus Angelė Karnienė.

Buvo pagerbti metų

bėgėjų mirė nariai. 1995 m. apylinkėje prarasta 17 narių, prisijungė 37 nauji. Anot išdiniško Jono Kirtiklio, finansiškai klubas verčiasi gerai. Buvo patiekti pranešimai 9-ųjų klubo veiklos šakų.

Ir šiemet numatoma dalyvauti Tarptautinėje Mugeje. Lietuvių paviljoną puošti sutiko Genovaitė Modestienė, o maisto paruošimu rūpinsis Gražina Viktorienė.

Paskutinį apžvalgini pranešimą patiekė klubo pirm. Albinas Karnius ir nuoširdžiai padėjo visiems, vienokiui ar kitoki būdu, prisidėjusiems prie našios veiklos.

Reikia paminėti, kad klubas leidžia savo 6-ųjų nemažų puslapių žiniaraštį, kuri redaguoja Mečys Šilkaitis su Reginos Mikailienės talka. Administruoja Povilas Jančauskas, padant St. Jančauskienei ir J. Navakienei. Priimami ir skelbimai. Tel: (813) 343-1420.

NUSIŠYPSOKIMĖ:

● Traukiniu važiuoja du škotai. Vienas iš jų kiekvienoje stotyje išbėga iš traukinio ir greitai vėl sugrįžta. Jo draugas pasiūlo jį pamokyti, kad ir traukinyje yra tualetų kambarys ir nėra reikalo eiti į stotį.

- Tu nesupranti, aš bėgu į stotį nusipirkti bilieto iki kitos stoties, nes man daktaras pasakė, kad aš galiu mirti kiekvienu momentu.

● Antanas pagaliau atsiranda po vidurnakčio namie. Jį pasitikusi žmona žiūri, kad jo viena ranka gerokai apdraskyta.

- Tai su kuo tu ši kartą susimušei karčemoje? Nežinau, ne kada nustoti gerti! - sušuko ji.

- Nesibark, brangute, aš su nieku nesumušiau, tik man girtas ant rankos užmyne, - pasiteisino linguodamas Antanas.

DRAUDA
Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamasis turtas
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamojo turto įkainojimas
- mirtgčių
- mokesčių
- turto ir kt.
Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampus Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416-762-4232 FAX 416 762-5588

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.25% už 30-89 dienų term. indėlius
4.25% už 90-179 dienų term. indėlius
4.50% už 180-364 dienų term. indėlius
4.75% už 1 m. term. indėlius
5.25% už 2 m. term. indėlius
5.50% už 3 m. term. indėlius
5.75% už 4 m. term. indėlius
6.00% už 5 m. term. indėlius
4.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
5.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
6.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
5.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
5.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
5.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.75% už OHOSP (variable rate)
3.75% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
4.50% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000
4.25% už Amerikos dol. 1 m. GIC
3.75% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 8.00%
už nekilnojamojo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 6.75%
2 metų 7.00%
3 metų 7.25%
4 metų 7.50%
5 metų 7.50% (fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų 7.00% (variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mirtgčius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mirtgčiai.

AKTYVAI per 103 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamojo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) į LIETUVĄ ir į kitus kraštus.

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antradienį, trečiadienį, nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmdieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
SKYRIUS ANAPILIAI: E. sekmdieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 4.25%
180-364 d. term. ind. 4.25%
1 metų term. indėlius 4.75%
2 metų term. indėlius 5.25%
3 metų term. indėlius 5.50%
4 metų term. indėlius 5.75%
5 metų term. indėlius 6.00%
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.75%
1 metų GIC-met. palūk. 5.00%
2 metų GIC-met. palūk. 5.50%
3 metų GIC-met. palūk. 5.75%
4 metų GIC-met. palūk. 6.00%
5 metų GIC-met. palūk. 6.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 5.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 5.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 5.75%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 6.00%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 6.50%
Taupomąją sąskaitą 3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 4.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 3.75%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 8.00%
Sutarties paskolas nuo 8.00%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 7.00%
2 metų 7.00%
3 metų 7.50%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ir 3 metų 7.00%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mirtgčius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DRESHER

DRAUDA
Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamasis turtas
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamojo turto įkainojimas
- mirtgčių
- mokesčių
- turto ir kt.
Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampus Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416-762-4232 FAX 416 762-5588

hamilton

PAMINĖTOS SUKAKTYS -HEROJIŠKOS IR DŽIAUGSMINGOS

Skaudūs Lietuvos SAUSIO 13-tosios įvykiai Hamiltono lietuvių buvo paminėti Šv. Mišiomis AUSROS VARTŲ šventovėje ir gražiu, tai dienai pritaikytu, kleb. Tėv. Juvenalio Liaubos pamokslu.

SAUSIO 13-toji buvo paminėta ir Lietuviškos Radijo Programos GINTARINIAI AIDAI laidoje: pakartota dalis kleb. Tėv. J. Liaubos pamokslu ir pasidalinta iš Lietuvos spaudos atrinktais gyvų liudininku išgyvenimais Sausio 13-14 d.d. Vilniuje.

DŽIUGI sukaktis: sausio mėn. 13 d. Hamiltone paminėta ir GINTARINIŲ AIDŲ įsteigimo data, kai prieš 18 metų tą dieną pasigirdo pirmieji GINTARINIŲ AIDŲ garsai. Jie tebeaidi ir šian dieną iš McMaster Universiteto stoties CFMU FM 93.3 kas sekmadienį nuo 1-2 val.p.p.

GINTARINIŲ AIDŲ įsteigėjas buvo inžinerijos studentas Eduardas Stungevičius. Šiuo metu Radijo programą praveda Eduardas Stungevičius, Lynn Labuckas, Andrius Gedris ir Liūda Stungevičienė. Radijo rėmėjų-klaudytojų dėka GINTARINIAI AIDAI žengia į 19-tuosius darbo metus.

TRYLIKTUOSIUS gyvavimo metus Hamiltone pradeda ir senjorų centras - Lietuvių Pensininkų Rūmai RAMBYNAS - kai pirmieji pamatai buvo išlieti 1983 metais.

RAMBYNAS - tai kompleksas 50-ties patogiai įrengtų butų, pritaikytų vyresnio amžiaus žmonėms. Gražioje gamtos aplinkoje, vakarinėje Hamiltono miesto pusėje, arti pagrindinio miesto autobusų susisiekimo mazgo, krautuvų ir parkų.

Visi butai turi balkonus, sandėlius, poilsio, gimnastikos kambarius, pirtį, biblioteką, salę švenčių ar susirinkimų progoms.

Pastatas apšildomas elektra. Įvairių progų ir švenčių metu RAMBYNO administracijos rengiami pobūviai-vaišės suartina visus gyventojus pabendrauti. Pasilaisvinus butui,

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus II ir III sk. mokiniai stengiasi kuo greičiau suvalgyti bulkutes. Iš kairės: Jesika Kalvaitytė, Aleksas Panavas, Ken Kalvaitis, Alana Sullivan ir Monika Keliaciūtė.

RAMBYNO administracija laukia naujų gyventojų pirmenybė lietuviams, bet priimami ir įvairių tautų pensininkai.

Susipažinimui su RAMBYNU kviečiami lietuviai. Tuo reikalu skambinkite administratoriui Jonui Puniškai tel: 526 8281. Šie namai nesiriboja vien Hamiltono lietuviams - juose gali apsigyventi ir pensininkai iš kitų vietovių.

RAMBYNO adresas: 1880 Main str. West, HAMILTON, Ont., L8S 4P8.

RAMBYNAS visada laukia lietuvių! L.S.

VASARIO 16-TOJI- LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 78-TĄJĄ SUKAKTĮ

Hamiltono minės vasario mėn. 17 d., šeštadienį, 5 val.v. Jaunimo Centro salėje.

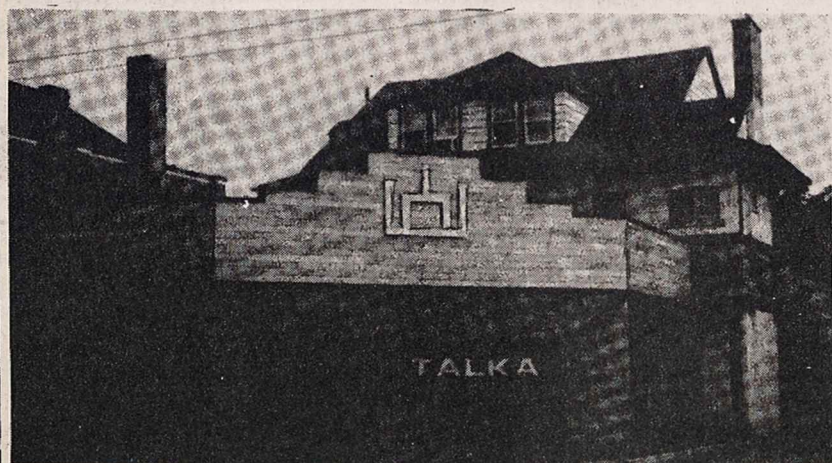
Pagrindiniu kalbėtoju yra pakviestas Romualdas Ozolas, Lietuvos Seimo narys, Centro S-gos pirmininkas, buvęs Sąjūdžio narys.

Idomią meninę dalį atliks Pensininkų Choras, vad. A. Matulicz, GYVATOR tautinių šokių grupė ir Toronto Vyrų Choras ARAS, vad. Lilijos Turutaitės.

Antroji minėjimo dalis vyks sekmadienį, vasario mėn. 18 d., lietuvių Aušros Vartų P-jos bažnyčioje.

10:30 val. bus aukojamos Mišios už visus žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

VIENINTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, ĮSIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

"T A L K A"-LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905-544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki...3.75%
santaupas 3.25%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.75%

INDELIAI:

90 dienų indėlius 4.75%
180 dienų indėlius 4.75%
1 m. term. indėlius 5.50%
2 m. term. indėlius 5.50%
3 m. term. indėlius 5.875%
4 m. term. indėlius 6.25%
5 m. term. indėlius 6.75%
RRSP ir RRIIF
(Variable) 3.00%
1 m. ind. 5.50%
2 m. ind. 5.50%
3 m. ind. 5.875%
4 m. ind. 6.25%
5 m. ind. 6.75%

PASKOLAS

Asmeninės nuo 13.00%
nekiln. turto 1 m. 7.25%

Nemokami čekių ir sąskaitų

apmokėjimai. Nemokama

narių gyvybės drauda

pagal santaupų dydį

iki \$2,000 ir asmeninių

paskolų drauda iki

\$25,000. Be to, narių

santaupos apdraustos

TALKOS atsargos kapitalu

per 2 mil. dol. ir Kanados

valdžios iki \$60,000

sumos draudimu.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

KARALIUS MINDAUGAS IR DIDŽIOJI LIETUVOS KUNIGAİKSTYSTĖ (J. J. B.) / tęsinys /

2. Kas buvo ta teokratija?

Aisčių (Aryan) tautų galva teokratiniais laikais buvo aukščiausias kunigas KRIVAITIS (Krivų Krivaitis), kuris tautos vardu valdė visą tautą. Jis buvo ne tik religijos valdovas, bet taip pat tautos politikas ir kariuomenės vadas karo atveju. Jis leido įstatymus per krivius ar vaidilas, kurių klaušė visos aisčių kiltys. Esant būtinam reikalui, Krivaitis šaukdavo susirinkimą (Suejā, Seimā) prie šventovės esančioje svetainėje" (J. Žilius, The Boundaries of Lithuania, 1920).

Visas aisčių gentis jungė į federaciją vyriausio kunigo Krivačio valdžia, kuris jas valdė teokratiniais pagrindais: "Le monde romain fait connaissance des barbares sous le nom d'Estiens, qui de signe la Confédération de plusieurs tribus" - romėnų pasaulis pažinojo mus (barbarus) kaip Aisčius, kurie buvo susidėję į daugumos genčių konfederaciją (prof. A. Valdemaras).

ILIADA ir ODISEJA taip pat aprašo ir suteikia daug svarbių žinių apie tų laikų visuomenę, kuri buvo panaši į 5-6 š. barbarų (Aisčių, dar prie Prutenio ir Vaidevučių) visuomenę. Ji susidėjo iš tautų, kurios valdėsi patriarkališkais (tėviškais) dėsniais. Tikrumoje, tai buvo teokratinė visuomenė, kur "Karalius Basileus" yra vyriausias vadas ir išveda savo kilmę iš ZEUS (Dzjevo), vadintas "Father of gods and heroes", arba dievačių ir didvyrių TEWS (be vertimo!), t.y. kunigų ir didvyrių TĖVAS. Jis laike karo buvo karvedys (tarsi Ringaudas), vyriausias teisėjas ir Didysis Kunigas, kuris atlikdavo ir aukojimo apeigas, idant atsilygintų dievams. Tačiau jis nebuvo visagalis valdytojas ar Viešpats, nes buvo apsuptys mažesnių kunigų (kunigaikščių), genčių valdovų (rikių) ir garbingų šeimų galvų. Suejos ar Visuotinio Suejos-Seimo metu jis atsiklauskdavo virš išvardintų asmenų (su titulais) apie valstybės valdymo meną, ypač karo atveju (net tam dažnai panaudojant ir jo baltą žirgą, kaip nusprendimo priemonę), nes mažesni valdovai dažnai pėsdavosi tarsi žvilbliai pavasari. Tie, kurie neturėjo genties ar garbingos šeimos statuto (titulo, vėliau herbų, t.y., garbės ženklų), taip pat turėjo balsą, nulemiantį visos visuomenės ar tautos likimą. Panašiu atveju kilmingieji spėsdavo problemas žmonių akyse, tik nebuvo balsuojama mums įprastu "demokratinio metodu" ir labai retai kas nors pakeldavo balsą ar statydavo klausimus - visa būdavo išreiškiama tyla (jei NE) arba katučių plojimu bei šūkavimu (jei TAIP).

Jei Aisčiai valdėsi teokratiniai, tai jie nedarė skirtumo tarp dviejų valdžių, dvasinės ir politinės, nes Kr. Krivačio titulas buvo teokratinis: jis kartu buvo ir Didysis Kunigas ir Basileus (imperatorius, Karalius karalius, Valdovų valdovas), t.y. Dvasios deivys ir Didysis Kunigaikštis. MINDAUGAS negalėjo tokiu tapti, nors jis to geidė ir net buvo pasidaręs antspaudą su tokiomis titulais... jis tapo tik "karaliumi", kas atitinka paprastą kunigaikščio titulą.

R.Grousset ir E.G. Léonard (Histoire universelle, Enc. de la Pléiade, Libr. Gallimar, 1956, p. 1334) taip atsiliepi apie kunigaikščius, kurie apsikrikštiję vadinosi karaliais: "Kunigaikščio titulas nebuvo politinė institucija, bet daugiau ar mažiau pastovi privilegija religinės natūros, pripažįstama dieviškos kilmės (iš Perkūno "mėlyno kraujo") garbingai šeimai, kuri galėtų išauginti didvyrius ir šventuosius"... ("La royauté n'était pas une institution

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA
GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

Escapades d'hiver à Montréal

Ville de Montréal

APSIMAUKITE SPALVINGIAUSIOMIS
PIRŠTINĖMIS, IR PRISITVIRTINKITE
KEPURES, NES MONTREALIS
ŠVENČIA ŽIEMĄ IKI
VASARIO 25 DIENOS
VISAME MIESTE.

PASINAUDOKITE TA PROGA
IR PASIDŽIAUKITE
DAUGYBE ĮVARIŲ LAUKO
UŽSIĖMIMŲ.
SUSITIKIME ŽIEMOS ŠVENTĖJE!

Informacija:
872-6211

politique, mais un privilege plus ou moins durable, de nature religieuse, reconue a une famille réputée d'ascendance divine et capable de fournir des chefs de guerre heureux au d'exemplaire héros").

3. Iš kur ir kada atsirado karaliaus titulas? (The Kingship problem)

Kuomet KONSTANTINAS perėmė Romos Imperijos valdžią 323 m. po Kr., jis 325 m. sušaukė "Council of Nicea", nes iškilo Arijų (mūsų senosios religijos) ir Katalikų tikybų problema. Jis buvo palankus katalikybei ir 337 m., vieni metai prieš mirtį, apsikrikštijo į katalikus. Nors jis nepersekiojo Arijų (arėjų ar artojėlių tikybos), tačiau nuo šios datos krikščionybė tampa Romos imperijos valstybine religija ir taip dingsta imperatoriaus garbinimo kultas.

Bet šis Konstantino padarytas sprendimas, iškeliant Katalikų Bažnyčią į vadovaujančias eiles ir suteikiant jai imperijos apsaugą, sudarė problemą, kurią teko spresti per šimtmečius - atskyrimą dvasinės ir politinės valdžios. "Council of Nicea" pasmerkė Arijus, nes šie nedarė skirtumo tarp dviejų valdžių, valdėsi teokratiniais. Prie to dar prisidėjo "dievybės dogmų" klausimai ir taip buvo paskelbta "the full divinity and humanity of Christ" (tačiau mes čia nesivelsime į religinius klausimus).

Kad atsispyrus vis kylančiai Arianizmo (Aryan, ne Arian) bangai, Bažnyčia turėjo ieškoti čempiono barbarų "pagonių" genčių tarpe. Taip Galijos vyskupas nužiūrėjo ir prižiūrėjo pagonį karį, vos 15 metų tapusį "karaliumi" kunigaikštį franką CLOVIS. Šis buvo kilęs iš garbingos Merovingių ("Jūros Žalčio") dinastijos, bet greitai tampa apkrikštytu (499 m.) prikaltėtas jo žmonos, Burgundijos princesės katalikės, KLOTILDOS. Jo krikšto metu vyskupas Remigijus negalėjo paslėpti džiūgavimo, tardamas: "Palenk galvą išdidus sikambre (liaudas, frankas). Degink ką garbinai, gerbk ką deginai". Taip Bažnyčia, kuriai liaudų (frankų) nepavyko pavergti kardu, pasiekė savo tikslą per moteriškę. Taip frankų (prancūzų)-varangių kunigaikštis LIAUDUVYS (Chlovehus) atsisako mūsų Arijų Dievo kaip vėliau rasų kunigaikštis Šv. Vladimiras (per Olga), pamario kunigaikštis Daugonis (per Dubravką) ir pagaliau Jogaila (per Jadvygą)...

Clovis'o krikšto rezultatai buvo daug dramatiškesni nei pats krikštas - visos Galijos vykupai pradėjo jį garbinti kaip "sūnų" (pirmą pagonį kunigaikštį, tapusį kataliku). Tuo tarpu Vienos vyskupas Avitus, sveikindamas Clovis'į jo krikšto proga, taip rašė: "Your FAITH is our triumph. Every battle you fight is a victory for US!" Taip tikėjimo vardu jis 507 m. užpuola mūsų vyčius - gudus (Visigoths) ir juos išvaro iš Galijos. Kurie pasiliko, turėjo apsikrikštyti ir priimti katalikų tikėjimą (kaip vėliau jotvingiai prie Jogailos 1387 m. vasario 20 d. aktu: jų žemės, jei atsisakė krikštintis, tapo konfiskuotos ir jie patys priversti bėgti užsienin arba, pasipriešinus, tapo išžudyti - lyg partizanai...)

Galijoje (dab. Prancūzijoje) Clovis rado gerai išitvirtinčius vyskopus, kurie užpildė politinę tuštumą paliktą Romos imperatorių ir barbarų kunigaikščių: "To the superstitious barbarian warriors, spoksmen for the Roman people and trustees for the bankrupt Roman Empire, the bishops seemed magicians and miracle-workers, awesome beings to be treated with respect or given a wide berth".

/ bus daugiau /

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave.
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopyčios

MIRUSIEJI:

• **ALDONA TAMKEVIČIŪ-TE-ZATYLNŲ** mirė sausio mėn.30 d., po sunkios ligos. Liko dukrė Wendy su šeima.
Palaidota iš Šv. Kazimiero P-jos bažnyčios.

• **A.a. muz.VYTAUTAS KERBELIS**, kurį laiką gyvenęs Montrealyje, apsigyveno Floridoje. Staiga mirė St.Petersburg'e,Fla.,palikdamas žmoną Alvitą.
Užuoja artimiesiems.

• **Sylvija ir Ronaldas VORONINKAIČIAI** susilaukė pirmagimio sūnaus Aleksandro-Prano.
Džiaugiasi tėvai ir motiutė Ona Voroninkaitienė. Sveikiname!

• **Du lietuviai vyrai atlieka visus buto, namo remontus.**
Kreiptis į Petrą tel: 273-2148.

• **Šv.ONOS D-JOS** narių susirinkimas įvyks vasario 11 d., po pamaldų Seselių Namuose.
Narės kviečiamos gausiai dalyvauti.

• **Sol.ANTANAS KEBLYS** išleido bažnytinį giesmių kasetę, kurios sugrupuotos pagal liturginius metus ir įvairiomis progomis. Rengiasi papildymui kitai kasetei. Plačiau - kitame numeryje.

• SUPAŽINDINTA SU NAUJA GARSAJUOSTE VAIKAMS

Gaila ir Aleksandras STANKEVIČIAI per savo firmą "Coffragentes" supažindino su naujausia garsajuoste "Reve de Complices". Ji yra skirta vaikams, kurie naktimis negali gerai miegoti - yra varginami košmarų.

Supažindinimas vyko Auberge Unicerselle viešbutyje, sausio mėn.30 d. Susirinko apie 100 svečių, jų tarpe ir muziko Aleksandro tėvas Aloyzas Stanke, ir sol.Antanas Keblys.

Po supažindinimo, kalbų ir vaizdų vyko paskaita Nicole Gratton, kuri yra autorė knygos "L'Art de rever". Dirbusi ligoninėse, sapnų aiškinimo specialistė, rengianti konferencijas įvairiose miesto dalyse.

Garsajuostė skoningai apipavidalinta, prie jos pridėta ir 52 psl.knygutė. Tekstas ir įkaltėtoja Nicole Gratton, iliustracijos Julie Tessier, muzika Aleksandro Stankevičiaus.

**LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
78 METŲ SUKAKTIES
MINĖJIMAS MONTREALYJE**

[IVYKS 1996 M. VASARIO MĖN. 18 D. SEKMADIEN]

Aušros Vartų parapijoje.

11 val.r. - Iškilmingos pamaldos šventovėje
12 val. - Minėjimo Aktas salėje

Paskaitininkas: Lietuvos Ambasados Kanadoje patikėtinis
JONAS PASLAUSKAS

Dainuoja: Montrealio Vyrų Oktetas ir Moterų Dainos Vienetas "AUŠRA"

Akomp. muz. ALEKSANDRAS STANKEVIČIUS

ĮĖJIMAS Laisva auka; Po minėjimo - Kavutė

[ORGANIZACIJOS KVIEČIAMOS DALYVAUTI SU VĖLIAVOMISI]

Rengia - KLB Montrealio A-kės Valdyba

Ateityje numato išleisti dar keletą populiarių pasakų, kaip "Mažasis Princas", "Bjaurusis Ančiukas" ir kt.
A.Keblys

**RŪTOS KLUBO
SUSIRINKIME**

Sausio 24 d. vyksiamas RŪTOS Klubu metiniame susirinkime dalyvavo apie 45 nariai.

Pirmininkas Bronius Staškevičius pravedė susirinkimą, sekretoriaujant Leonui Balaišiui. Po pirmininko pranešimo, sekė kasininkės ir revizijos komisijos pranešimai.

Elenai Kerbelienei pasitraukus iš valdybos, jos vieton, kasininko pareigoms išrinktas Bronius Niedvaras.

Per praėjusius metus RŪTA neteko trijų narių: Jono Babrausko, Steve Szewczuk ir Prano Bernoto. Jie buvo pagerbti ir prisiminti Tylos minute ir malda "Tėve Mūsų".

1995 m. veikloje RŪTOS Klubas buvo surengęs apie tuziną pranešimų, kai kurie vyko su vaizduojamais rodiniais, įvairiomis temomis, daugumoje apie veiklą Lietuvoje.

Artėjant talpintuvo siuntos ruošimui Lietuvoje, RŪTOS Klubas parėmė jo siuntimą \$250-čia dolelių.

Visi susirinkusieji buvo pavaizinti gardžiomis Stasės Baršauskienės vaišėmis.
Sėkmės Klubu veiklai ir šiais metais! dal.

**ŠV.KAZIMIERO
PARAPIJOJE**

• Sausio mėn. 19 d., šioje parapijoje vyko komiteto posėdis, kuriame pasiskirstyta pareigomis, pristatyta pereinamųjų metų parapijos

finansinė apyskaita ir aptarti kiti parapijos ateities reikalai.

Parapijos komiteto pirmininkė yra Helen Kurylo, kuri kartu yra ir mūsų parapijos Šv.Onos D-jos

HUMANITARINĖ PAGALBA LIETUVAI

Jau keleta metų, kaip mes iš Montrealio siunčiame ligoninėms Lietuvoje įvairius reikmenis.

Mums gerai sekasi dėka Yves Mainville, kuris iš BAXTER Bendrovės parūpindavo ligoninėms tinkamų daiktų bei aparatų. Mes turėjome tiksliai pakrauti talpintuvus ir sumokėti už persiuntimą.

Kiekvieno talpintuvo persiuntimas Lietuvon kainuoja apie \$ 4.500. Kadangi mes jau išsiuntėme 5 talpintuvus ir ruošiamės siųsti šeštąjį - tai surinkti lėšas persiuntimui darosi vis sunkiau. Praeityje mus parėmė Kanados Lietuvių Bendruomenė, LITAS, Montrealio lietuvių organizacijos ir pavieniai asmenys, aukodami net iki \$500. Taip pat buvo pora atvejų, kai laidotuvių progą, vietoje gėlių ar pusryčių, buvo aukojama Humanitarinei Pagalbai Lietuvai.

Mes esame labai dėkingi visiems mūsų rėmėjams. Praėjusiais metais gegužės mėnesyje, ir vėl lapkričio ir gruodžio mėnesiais man teko būti Lietuvoje Kredito Unijų steigimo reikalais. Teko lankytis įvairiose Lietuvos vietovėse ir pastebėjau ten esamus įvairius trūkumus ir įsitikinau, kaip jiems svarbi ir reikalinga mūsų parama.

Džiaugiamės, kad vėl susidaro galimybė pasiųsti ti naudingą talpintuvą, todėl aš vėl kreipiuosi į jus visus ir prašau jūsų pagalbos padėti mums prie persiuntimo išlaidų.

Aukos galima dėti į Humanitarinės Pagalbos Lietuvai sąskaita LITE, Nr. 223, arba perduoti man, arba paskambinti tel: 487-4938 ir aš susitarsiu su Jumis atvykti į Jūsų namus paaimti aukas.

Už \$ 50,- ir didesnes sumas bus išduodami kvitai atleidimui nuo mokesčių.

Iš anksto dėkodamas -

Bronius Niedvaras

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ ATSIUNTĖ:

St.Baršauskienė, V.Klučinskas, J.Klučinskas, V.Kličienė, Ald.Kažemėkienė, Rev.dr.V.Skilandžiūnas, J.Rinkūnienė, D.Renkauskas, K.Daunys, P.Girdžius, G.Sibitienė, K.Andruskevičius, Rt.Rev. J.Bertašius, N.Baršauskas, F.Rimkus, B.Čeponkus, H.Juodvalkienė, Ch.Juška, K.Januta, Alf.Juozapavičius, E.Puodžiūnas, St.Zaldokas, V.Gečas;

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ IR AUKĄ:

po \$40,- E.Smilgis, Iz.Ambrasienė; po \$20,- J.Šulmistras, L.Adomavičius, A.Stalionis, J.Gustainis, J.Žemaitaitis, J.Vieraitis, O.Voroninkaitienė; \$10,- Pr.Mickus; po \$5,- Ed.Daniliūnas, J.Račinskas, K.Dūda, L.Pečiulis.

AUKOJO: atsiuntęs prenumeratą už 3 m.,- \$25,- J.Bajoraitis.
VISIEMS - nuoširdžiai dėkojame! "NL"

LITAS

**MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	4.75%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	5.00%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	5.25%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	4.50%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	4.75%
180 d. - 364 d.	4.25%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	5.00%
120 d. - 179 d.	4.25%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	5.25%
60 d. - 119 d.	4.00%	RRIF-RRSP - taup.	3.00%
30 d. - 59 d.	4.00%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	8.00%
1 metų	6.75%		
2 metų	7.00%		
3 metų	7.50%		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr. treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

pirmininkė.

Posėdžiui pasibaigus, svetainėje vyko jaukus vaišės, kurias paruošė H. Kurylo su kitomis Parapijos komiteto narių žmonomis.

• Sausio mėn.20 d. buvo pakrikštyta dr.Donald ir Denise (QUINN) PALIŠAI-

ČIŲ dukrelė Emilie-Jean vardais. Krikšto tėvai- Alan Mic Namara ir Kelly Szewscuk. Sveikiname!

• Tradiciniai KAZIMIERIŲ PIETŲS rengiami kovo mėn.3 d., po 11 val.pamaldų Parapijos svetainėje.
K.Ambrasas

L.B. XVI Krašto Tarybos suvažiavime 1995 m.: A. Staškevičius, Montrealio Apylinkės pirm.; D. Garbaliuskiene, Toronto LB Apylinkės pirm.; V. Samonis, XVI Tarybos suvažiavimo narys, o dešinėje - Jonas Adomonis, Garbės Teismo narys.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI · AUTOMOBILIAI · PREKYBA · ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.LB, DONNA SVRAKA A.LB,
PETRAS ADAMONIS C.LB. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

EUROPARCEL

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu priimami kiekvieną trečiadienį, 1450 De Seve, Montreal, P.Q.H4E 2A7. Tik \$5.10 už kg + \$10.- už pristatymą į namus. INFORMACIJAI ir kitais reikalais skambinti bet kada: Vyta Gruodis, Jr.
TEL: (514) 937-9898

LES TOITURES

R.P.S. MIRON INC.

COUVREUR - ROOFER - STOGADENGYS

Patrick Swezey 3272 Boul. LASALLE
Mark Richard Verdun (Québec) H4G 1Y9

TEL: 767 - 9941, Fax: 766 - 9985

Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp.45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5, tel:364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
(huv.dr. J.MALŠKOS biuras)
1440 St.Catharine St.,W.
Suite 701 Tel:866-9297
Montreal,P.Q. H3G 1S5

Dr. A L A I N (A L É N A S) P A V I L A N I S
Šeimos gydytojas (bendra praktika)
2025 Plessis, Montreal, tel: 876 - 6900

Dr. G E R A L D J. P E A R L , M.D.,M.Sc.,F.R.C.S(C)
CHIRURGAS
1414 Drummond Street, Suite 1003,
Montreal,Que., H3G 1W1 tel:(514) 845-6645
Dr.G.J.PEARL yra buvęs dr.A.S.Popieraičio kolega,
ir savo žinioje turi jo buvusių pacientų ligos bylas.

Notarė
RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1155 rue Metcalfe, Suite 1143,
SUN LIFE BUILDING
M o n t r é a l Q u é b e c , H 3 B 2 V 6
Tel: 871-1430 ; Fax: 871-1784

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laiku (storage)
- * Taisau ir remoduoju
- * Sluvi ir parduodu

1449 rue St.Alexandre Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch,QUEEN MARY Rd.
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel: 481-6608